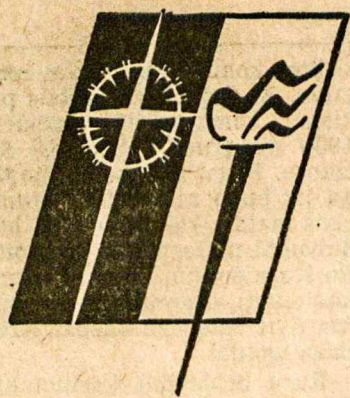

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30 (1277) 1974 LIEPOS - JULY 25

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. 275-4672

Didieji ir mažieji

Sakoma, didžiosios žuvys ryja mažąsias, didžiosios tautos asimiliuoja arba skriaudžia mažesnes, o didžiosios išeivių kolonijos vyrauja bendrojoje veikloje. Žodžiu sakant, didžiojo pusėje yra jėga, kuri, jei brutaliai panaudojama, veda į priepauidą, vergiją, tiraniją. Taikant šį mastą didžiosioms ir mažosioms kolonijoms, vis dėlto vaizdas susidaro kitoks. Didžiosios kolonijos nėra tokio pobūdžio, kad galėtų kam nors primesti savo valią, nes neturi nei teisinio, nei prievartinio priemonių. Net ir organizuotas išeivijos gyvenimas yra paremtas tikta gera valia, tautine, religine bei ideine jungtimi. Dėlto nėra jokio pavojaus, kad didžiosios išeivių kolonijos gali nustelbti mažąsias bei padaryti jas priklausomas. Kiekviena kolonija tvarkosi pagal savo mastą, galimybes, paklusdama bendrosios tvarkos principams. Kas kita kultūrinis pajėgumas. Didžiosios kolonijos turi daug daugiau pajėgų nei mažosios. Čia tinka mastas — pagal Jurgį ir kepurę. Ką gali pvz. Čikaga, negali Sudburis ar kitos mažesnės bei didesnės kolonijos. Jei čikagiečiai lietuviai gali turėti savo operą, tai negali torontiečiai, montrealiečiai ir kiti. Taigi, kolonijos didumas kultūrinėje veikloje yra didelis faktorius, lemias visą jos pobūdį. Kur yra daug tautiečių, lyg ir savaime susikuria kultūriniai centrai, galį spinduliuoti plačiu mastu.

Vis dėlto nereikėtų pertempti didumo ir tvirtinti, kad kolonijos didime glūdi visa kultūrinė stiprybė. Yra kolonijų, ir tai gana didelių, kur kultūrinė veikla silpnesnė nei mažesnėse. Labai dažnai lemia ne asmenų skaičius, o jų kokybė. Pvz. 8000 lietuvių kolonijoje nėra teatro, o 2000 apylinkėje — yra, ir tai vieno veiklaus asmens dėka. Tokių pavyzdžių galima pastebėti gana daug įvairiose srityse. Dėlto ir sakome, kad kolonijos didumas dar nėra visas, kad galbūt daugiau lemia veiklūs, talentingi asmenys. Tai ypač ryškiai matyti visuomeninėje veikloje, kurioje organiškai siejasi ir kultūriniai aspektai. Yra nemažai atvejų, kur mažesnės kolonijos pralenkia didžiąsias. Visą eilę tokių pavyzdžių turime Kanadoje. Antai, negausi Otavos lietuvių kolonija, minėdama savo veiklos dvidešimtpenketmetį, surengė išsila Lietuvos Savaitę, ir tai tokiu mastu, kuris stebino didžiąsias kolonijas. Iki šiol buvo įprasta rengti Kanados Lietuvių Dieną, atvėičiai kę ryžosi visai savaitę, kurios programa išvėdė lietuviškąją kultūrą į kitataučių visuomenę, rado kelius į akademinius ir politinius sluoksnius. Kanados lietuvių istorijai tai buvo pirmas tokio masto renginys, kurio nedrįso imtis didžiosios kolonijos, turinčios žymiai daugiau kultūrinį ir visuomeninį pajėgų. Ten, kur atsiranda iniciatyva, atsiranda ir galimybės.

Originaliais bei platus masto renginiais yra pasižymėjęs ir Londonas, Ont. Jų surengta Lietuvių Diena, KLB krašto tarybos suvažiavimas, Vasario 16 minėjimai atkreipė ir didžiųjų kolonijų dėmesį. Kartas nuo karto švysteli nepaprastai renginiai nedidelė Delhi kolonija. Ji ypač garsėja sibirinių trėmimų minėjimu. Kai kitos kolonijos pasitenkina uždaromis pamaldomis savo šventovėse ir kalbomis salėse, Delhi tautiečiai reiškiasi plačiu mastu. Į savo pamaldas jie pasikviečia anglų bei kitų tautybių organizacijas su vėliavomis, po jų surengia demonstraciją gatvėmis. Apie tai kalba vietos radijas, skelbia laikraštis. Tuo būdu lietuvių byla tampa viso miesto rūpesčiu bei protestu prieš sovietinę tautų tiraniją. Winnipege šį pavasarį įvyko gražiai surengta Lietuvių Diena. Tai irgi viena iš mažesniųjų kolonijų, pirmą kartą rengusi tokią šentę. Ji betgi daugeliu atžvilgiu buvo geriau suorganizuota nei didžiųjų kolonijų. Sie keli pavyzdžiai rodo, kad mažesnieji ne kartą pralenkia didžiosius. Pastarieji, matyt, pasitikėdami savo didumu, mano, kad vistiek bus gerai. Į savo renginius jie galbūt mažiau įdeda širdies, rūpesčio ir dėlto jų renginiai dažnai nepasizymi didesniu originalumu ar išskirtine kokybe. Šiuo atžvilgiu didieji nevienu atveju galėtų pasimokyti iš mažesnių kolonijų, pasižyminčių veržlumu ir platesne iniciatyva. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Ateities planai

Kanados premjeras P. E. Trudeau savo pirmoje spaudos konferencijoje po rinkimų paskelbė 12% federacinio mokesčio atšaukimą krautuvėse parduodamam apavui bei aprangai. Jis taipgi pažadėjo, kad vartotojų reikalų departamentas krautuvėms neleis pasididinti pelno šio mokesčio panaikinimo sąskaiton. Jos turės 12% sumažinti apavų ir aprangos kainas, kad šis lengvata galėtų pasinaudoti visi vartotojai. Minėto mokesčio atšaukimas buvo numatytas finansų ministerio J. Turner naujame biudžete, negavusiame opozicinių partijų pritarimo gegužės 6 d. Naujasis parlamentas darbą pradės rugsėjo 30 d. Premjero P. E. Trudeau teigimu, pirmiausia bus pateiktas perdidelį pelną varžantis įstatymas, draudimas Pasaulio Futbolo Sąjungai veikti Kanadoje, bus įsteigta valdinė naftos bendrovė. Jis taipgi pabrėžė, kad kaikiurės pasiūlymai gegužės 6 d. biudžete galės būti pakeisti. Kvebeko provinciniame parlamente jau dviejų svarstymų sušilaukė įstatymo projektas, vienu metu oficialia kalba šioje provincijoje siūlantys prancūzų kalbą. Premjeras P. E. Trudeau sakosi nesąs linkęs projektą sustabdyti tiesioginiu įsikišimu, bet jis pažadėjo panaudoti savo įtaką kairiųjų po paragrafą pakeisti. Užsienio politikoje Kanados vyriausybė didesnę dėmesį skirsianči Europai, ypač Bendrajai Rinkai. Paklaustas, ar bus įgyvendinti \$3,5 milijono rinkiminiai pažadai, P. E. Trudeau pirmiausia pareiškė, kad

ši suma yra per daug išpūsta, bet savo paties duomenų nepateikė. Pažadėti projektai busia įgyvendinti palaipsniui per kelerius metus. NDP socialistų partijos 16 parlamento narių savo vadu šioje institucijoje išrinkto buvusį profesorių E. Broadbentą, 38 metų amžiaus. Į parlamento veiklą jis yra įsijungęs nuo 1968 m. iš Oshawa-Whitby rinkiminės apylinkės. Parlamentiniū vadu pirmiausia buvo pasiūlyti T. Douglas ir A. Brewin, bet jiedu atsisakė. E. Broadbentas vadovaus tik parlamentinei socialistų veiklai, oficialaus vado pareigas palikdamas rinkimus pralaimėjusiam D. Lewis iki sekančių metų vasaros. Tada bus surengtas specialus partijos suvažiavimas naujam vadui išrinkti. D. Lewis jame pareiškė oficialų atsisątydinimą ir pasitraukimą iš aktyvios politikos. Spauda ėmė raginti premjerą P. E. Trudeau paskirti 65 metų amžiaus sulaukusį D. Lewis senatorium, bet pastarasis iš anksto pareiškė tokio paskyrimo neprisims. Jo nuomone, toks senatas, koki mes dabar turime, nėra demokratinis. Montrealio olimpinės loterijos antrasis laimingųjų bilietų traukimas milijonieriumi padarė Barrie mieste netoli Toronto gyvenantį "Thomas Adamas Distillers Ltd." alkoholio daryklos atstovą M. P. Matetich. Džiugi žinia naujajai milijonierij pasiekė psichiatriniam ligoninės skyriuje, kur jam gydymo yra uždraude betkoki įėjiminiai. (Nukelta į 6-tą psl.)

Antroji Toronto lietuvių tautinių šokių grupė "Atžalynas" metiniame koncerte atlieka Sadutę (vidurinioji grupė) Lietuvių Namų salėje

Atviras laiškas ministeriams

Latvių iniciatyva paskelbtas atsišaukimas Otavos dienraštyje

Š.m. antrojo birželio pusę įvyko S. Atlanto Sąjungos valstybių užsienio reikalų ministrų konferencija Kanados sostinėje Otavoje. Ta proga vietinis dienraštis "The Ottawa Journal" birželio 18 d. paskelbė puslapių dydžio laiško tekstą, išdėstantį Baltijos valstybių padėtį ryšium su Europos saugumo konferencija. Laiškas pradeda mas šiais žodžiais: "Atviras laiškas S. Atlanto Sąjungos ministeriams, posėdžiaujantiems Otavoje. Pasaulio taika negali būti nupirktą kitų tautų laisve" (labai stambiū raidėm).

Toliau rašoma: "Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija eina prie galo. Jūsų vyriausybės ten padarys daug svarbių sprendimų, liečiančių ateities Europą ir visą pasaulį. Tačiau milijonai žmonių Baltijos valstybėse — Latvijoje, Estijoje ir Lietuvoje nėra atstovaujami Europos saugumo konferencijoje. Jų balsai nebus girdimi, nes Baltijos tautos buvo okupuotos II D. karo metu ir iki šiol dar neatgavo savo nepriklausomybės."

Kodėl jos nekalba? Dėlto, kad yra prievarta pavergtos tokioms valstybėms, kuri varžo kalbos laisvę, emigraciją, keliavimą ir kitais būdais neigia pagrindines savo piliečių teises. Ta valstybė yra Sovietų Sąjunga. Pasaulio Baltiečių Santarvė jungia ir atstovauja laisvuosius lietuvius, estus ir lietuvių Vakarų pasulyje, išreiškia viltis Baltijos tautų, dabar okupuotų Sov. Sąjungos. Pernai Europos saugumo konferencijoje Helsinky Pasaulio Baltiečių Santarvė pasiūlė įjungti konferencijos darbotvarkėn šiuos punktus:

1. Saugumo konferencija nepasiekė savo tikslo, jei nebus atstovaujama visos Europos valstybių, įskaitant Latviją, Estiją ir Lietuvą, kurios buvo nepriklausomos, savivaldės ir Tautų Sąjungos narės, kol jas prievarta okupavo ir aneksavo Sov. Sąjunga 1940 m.

2. Sov. Sąjungos ir Vokietijos 1939 m. sutartis, privedusi prie Baltijos valstybių aneksavimo, turėtų būti paskelbta kaip negaliojanti Baltijos valstybėm, kaip buvo padaryta Sovietų Sąjungos Lenkijos atveju, kuri buvo okupuota sovietų pagal tą pačią sutartį.

3. Šios konferencijos pareiga užtikrinti Baltijos valstybėms pagrindines teises pagal tarptautinę teisę ir laisvo apsisprendimo principą, paskelbtą 1970 m. JT rezoliucijoj 2625 (XXV) apie draugiškus valstybių santykius."

Toliau pasakojama apie baltiečių delegacijų nuvykimą į Helsinkį, jų suėmimą ir paleidimą JAV Valstybės Departamento sekr. W. Rogers užtariu dėka. Tekste pabrėžiama:

"Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos nariai, nekreipdami dėmesio į baltiečių siūlymą, nesilaikė pagrindinių tarptautinės teisės principų, kurie pačia savo prigimtimi nepripažįsta išimčių. Konferencijos nariai, išskeldami svarbų Baltijos valstybių nepriklausom-

mybės klausimą, įvykdė lygių teisių ir laisvo apsisprendimo principus visoms tautoms, kaip pažymėta Jungtinių Tautų konstitucijoj.

Baltiečių tautos niekad savo noru neatsisakė nepriklausomybės, savo teisės gyventi nepriklausomose šalyse ir teisės dalyvauti pasaulio reikalų tvarkyme. Dėlto Baltijos tautos kategoriškai atmeta bei nelaiko saistantiomis jokių sutarčių, slopinančių jų nenumaldomą ryžą atgauti prarastą laisvę.

Kodėl skelbiamas šis viešas kreipimasis? Nes Baltijos valstybių laisvė nesiderina su Sov. Sąjungos interesais, ir ji daro gana daug įtakos kitom valstybėm, kad nuslopintų mūsų balsą.

Taika betkokia kaina? 1938 m. Neville Chamberlain nusileido neteisėtai didelės galybės reikalavimam, klaidingai

vildamas išlaikyti pasaulio taiką. Istorija betgi moko mus, kad atoslūgis bei pasaulio taika negali būti pasiekta laisvės atėmimu milijonams žmonių. Latvija, Estija ir Lietuva turi teisę būti laisvos. Nepaneikite joms šios būtinos teisės."

Šį atsišaukimą pasirašė centrinės latvių organizacijos JAV-se, Europoje, Kanadoje, Australijoje ir N. Zelandijoje. Atkarpoje prašoma siųsti aukas Latvijos Federacijai Toronte. Jos būsiančios panaudotos laisvės kovai.

Aiškiai matyti, kad tai latvių iniciatyva. Ji yra pagrįstina juo labiau, kad ji nepamiršta ir kitų baltiečių — estų bei lietuvių. Vis dėlto tokiais atvejais geriau būtų eiti į viešumą visų trijų Baltijos tautų organizacijų vardu. Tuo atveju ir finansinė našta būtų lengvesnė.

Simas Kudirka - Amerikos pilietis

Didžioji Amerikos spauda paskelbė Associated Press agentūros žinią, kad Simas Kudirka pripažintas JAV piliečiu. Toronte stambiū raidėm šią žinią paskelbė "The Toronto Star" liepos 18 d. Kiek platesnės tos pačios žinios versiją paskelbė Hamiltono dienraštis "The Spectator". Jis atpasakojo Simo Kudirkos nesėkmingą bandymą pabėgti 1970 m. iš sovietinio laivo JAV pakrantėse ties Martha's Vineyard ir pastebi, kad jis laikomas sovietų kalėjime, kur niekas negali jo lankyti. Sov. Sąjungos ir kitų komunistinių kraštų disidentai esą susirūpinę kalinio sveikata. Spauda taip pat primena, kad Simas Kudirka yra sūnus Marijos

Sulskienės, gimusios Brooklyne ir vėliau su tėvais grįžusios į Lietuvą. JAV pilietybę jai buvo pripažinta š.m. gegužės 17 d. JAV Valstybės Departamentas Simo Kudirkos reikalu pareiškė: "Mes tariamės su ambasada Maskvoje, kaip geriausiai galėtume apsaugoti p. Kudirkos interesus dabartinėje būklėje." Sov. Sąjunga Simą Kudirką laikė savo piliečiu ir amerikinės jo pilietybės nepripažįsta. Be to, JAV Valstybės Departamentas pareigūnai pareiškė, kad šiuo metu Kudirka yra vienintelis žinomas amerikietis, laikomas sovietiniame kalėjime. Taip pat jis esąs vienintelis JAV pilietis, nubaustas už krašto išdavimą — bandymą patekti į JAV.

Toronto "Gintaro" tėvų komitetas prieš ansamblio kelionę į Kanados vakarus suruošė Priskėlimo salėje išleistuves, kuriose dalyvavo eilė žymių svečių. Nuotraukoje — "Gintaro" vadovė R. Karasiejienė informuoja daugiaukultūrių reikalų ministrį dr. St. Haidasą apie gintariečių išvyką. Nuotr. G. Baltrūno

Pasaulio įvykiai

KIPRO PREZIDENTA ARKIV. MAKARIOS NUVERTĖ 10.000 VYRU TU RINTI tautinė gvardija, vadovaujama 650 graikų karininkų. Naujuoju prezidentu buvo paskelbtas dviejų laikraščių leidėjas N. Sampsonas, salos nepriklausomybės kovų metais pasižymėjęs teroristine veikla, britų karių žudymu. Nuo mirties baums jį išgelbėjo 1960 m. iškovota nepriklausomybė. Sukilėliai paskelbė, kad prez. arkiv. Makarios yra žuvs, bet jis laimingai pasiekė britų bazę, buvo atskraidintas Londonan ir vėliau Niujorkan. Sukilimo pagrindinėmis priežastimis tenka laikyti kipriečių graikų partizanų organizacijos "Eoka" seniai puoselėjamą mintį prijungti Kiprą prie Graikijos, prezidento arkiv. Makarios karinei Graikijos vyriausybei įteiktą reikalavimą atšaukti tautinės gvardijos 650 graikų karininkų, kurie ginklavo partizanus ir organizavo atentatus prieš jo gyvybę. Prez. arkiv. Makarios Jungtinėse Tautose sukilimo iniciatoriais apšaukė Graikijos karinės vyriausybės vadus. Naujasis sukilėlių prez. N. Sampsonas sukilimą laiko graikų tautinės vienybės atstatymu. Salos ateičiai nuspręsti jį pasiūlė plebiscitą vienerių metų laikotarpyje, bendruomeninių ryšių užmezgimą tarp graikų ir turkų kilmės kipriečių, draugiškus santykius su visomis valstybėmis. Kipro sala turi nepilną pusę milijono gyventojų, kurių 400.000 yra graikai, 80.000 — turkai. Nuo Turkijos ją skiria 40 mylių, nuo Graikijos — 350 mylių. 1960 m. Čiuriche pasirašyta sutartimi Graikija, Turkija ir Kiprą valdžiusi Britanija įsipareigojo užtikrinti ligšiolinę salos politinę būklę kaip nepriklausomos valstybės. Sutartis leidžia šiom valstybėm įsikisti į Kipro vidaus reikalus, jeigu kas mėgintų sugriauti politinį balansą.

NESEKMINGOS PASTANGOS Turkijos vyriausybė, vadovaujama prez. F. Koruturko, graikų tautinės gvardijos sukilime matytama pavoju turkų kilmės kipriečiams, pareikalavo Čiuricho sutarties signatūrą specialaus posėdžio. Šiuo reikalu Londonan pas premjerą H. Wilsoną netgi buvo nuskrudęs Turkijos premjeras B. Ecevitass, bet Graikijos karinė valdžia atsisakė atsiųsti savo atstovą. Atlanto Sąjungos posėdžiuose Briuselyje buvo gautas Graikijos pažadas atšaukti iš Kipro 650 graikų karininkų, tačiau jis nebuvo įgyvendintas, nes Turkijos kariuomenės daliniai pradėjo išsikėlimą Kirenijos uoste, šiaurinėje Kipro dalyje, kur gyvena daugiausia turkai. Ligi to laiko ir Turkija, ir Graikija Kipro saloje turėjo po batalioną reguliarios savo kariuomenės. Turkijos premjero E. Ecevitso teigimu, kariuomenės išsikėlimas turi tikslą ne pradėti karą, bet užtikrinti taiką tarp graikų ir turkų kilmės kipriečių. Abi valstybės yra paskelbusios mobilizaciją ir telkia kariuomenę savo pasienyje. Susikirtimą jau turėjo jų karo laivynai vienetai. Jungtinių Tautų saugumo taryba, kaip paprastai tokiais atvejais, pareikalavo nutraukti karo veiksmus. Jai dabar turbūt labiausiai rūpi jos žinioje esantys kariuomenės daliniai, saugoją vadinamą žaliają liniją tarp Kipro graikų daugumos ir turkų mažumos. Jų tarpe yra ir 486 kanadiečiai parašiutininkai iš Edmontono, nenukentėję sukilimo metu, bet susilaukę devynių karių lengvo sužeidimo invazijoje, kai atsidūrė kryžminėje ugnyje tarp turkų ir graikų. Graikijos vyriausybė apkaltino Turkiją neatsakingu civilijų gyventojų žudymu, naudojant iš lėktuvų metomas napalmo bombas.

GRIZO KOSMONAUTAI Sovietų kosmonautai plk. P. Popovičius ir plk. J. Atjukinas, praleidę 16 parų "Saliut-3" erdvių laboratorijoje, "Sojuz-14" erdvėlaiviu grįžo žemėn ir sėkmingai nusileido Kazachstano stepėse. Pirmasis "Saliut-3" serijos bandymas 1971 m. baigėsi trijų kosmonautų tragiška mirtimi, kai jų erdvėlaivyje "Sojuz-11" prasivėrė durys ir išleido orą. "Saliuto-2" 1973 m. net neteko išbandyti, nes jis sprogo erdvėse. Dabartinis sėkmingas žygis liudija, kad sovietai jau pavyko pašalinti sutrikimus erdvėlaivių sistemose. Sekančiais metais yra numatytas sovietų kosmonautų ir amerikiečių astronautų susitikimas erdvėse, kuri būtų tekę atidėti, jeigu sovietai nebūtų galėję užtikrinti savo erdvėlaivių saugumo.

GRAŽINA AUKSA Po 10 mėnesių derybų Prahoje JAV ambasados patarėjas A. Wortzel ir Čekoslovakijos užsienio reikalų ministerijos atstovas J. Zantovskis inicialiais patvirtino pradinį susitarimą, pagal kurį Vašingtonas grąžins 18,5 tonos auksą, kurį buvo pasigrobę naciai. Čekoslovakija sutiko atsiųgti už nusavintas amerikiečių nuosavybes pokario metais. Jų vertė — apie \$72,6 milijono. Už šią sumą amerikiečiai pasilieka dalį Čekoslovakijos auksu.

MONARCHIJA ISPAINIJOJ? Ispanijos diktatorius gen. F. Franco, kraštą valdęs 35 metus, praėjusią savaitę jau buvo perdavęs valdžią princui J. C. de Borbonui, bet dabar vėl perėmė valdžią. Jam tekė atsigulti ligoninėje dėl venų uždegimo ir kraujo krešulio kojoje. Prasidėjusi komplikacija ir privertė 81 metų amžiaus senį atsisakyti valdžios, kurią konstitucijoje numatytais paragrafais turi perimti minėtasis princas. Sveikatai pagerėjus ir pavojui praėjus, monarchijos įvedimas Ispanijoje vėl buvo atidėtas.

SUDARĖ VYRIAUSYBĖ Atsistatydinus premjerui Adelmo da Palmas Carlos ir keturiem ministeriam, Portugalijos prez. A. de Spinoła naujajai ministerijų kabinetą buvo pavėdęs sudaryti buvusiam krašto apsaugos min. plk. ltn. M. F. Migueliui, bet šio uždavinio jis negalėjo įvykdyti. Naujajį 16 ministerijų kabinetą sudarė plk. V. Goncalves iš šešių karininkų ir dešimties socialistų, centristų, liberalų, komunistų vadov. A. Cunhalo. Premjeras V. Goncalves ragina Portugalus užmiršti ideologinius skirtumus, jungtis vieningam darbui. Portugalija, išsila penkiasdešimt metų nešusi diktatūros našta, dabar jau turi daugiau kaip 60 įvairių partijų ir partijų.

Tėviškės žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$8.50, pusmetinė — \$5. Rėmėjo prenumerata \$15
Skelbimai ruošiamami numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$8.50 per year, \$5 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

NEKALTŲ ŽMONIŲ ŽUDYMAS

Kultūringame pasaulyje oficialiai žmogui atimama gyvybė teismo sprendimu. Mirties bausmė baudžiami tik didieji nusikaltėliai. Barbariškas pasaulis, kuris yra paneigęs Dievą ir jo įsakymą — nežudyk, dažnai žudo visai nekaltus žmones. Pvz. pasaulio spaudoje buvo rašoma, kad Sovietų Sąjungoje 1918-59 m. per kacetų perėjo 66 mil. žmonių, kurių dauguma žuvo kacetuose, dalis mirė už kacetų ribų, nes visai buvo nustoje sveikatos. O kur kalėjimų ir bepročių namų kaliniai? Nekaltų žmonių žudynes paprastai vykdo tie kraštai, kurių valdymo sistema yra pagrįsta kokiu nors "izmu": nacizmu, komunizmu, fašizmu...

Pavergtoje Lietuvoje dažnai paminima tragedija Pirciupio kaimo, kur buvo nužudyta 119 nekaltų žmonių. Gerai, kad ši tragedija vis plačiau aprašoma, pasiremiant net oficialiais teismo dokumentais. Jei anksčiau komunistai rašydavo, kad tik vokiečiai yra kalti dėl šios tragedijos, tai dabar jau ir oficialuose dokumentuose nurodo, jog ir komunistai prisidėjo prie šios tragedijos. Jie ne tik prisidėjo, bet davė šiai tragedijai pradžią, pakisdami deganti degtuką, kad sukeltų Pirciupio kaimo tragišką gaisrą.

Gerai, kad komunistai prie tos kaltės netiesiogiai prisipažįsta, duodami oficialių duomenų, rodančių, jog rusiškieji partizanai nužudė vokiečius karius, už kurių mirtį turėjo atsakyti nekalti Pirciupio kaimo gyventojai. Sudaryti sąlygas, kad žmonės mirtų, yra tas pat, kas ir tuos žmones nužudyti.

Sovietiniame pavergtos Lietuvos žurnale "Svyturys" (1974 m. nr. 10) S. Sinkevičius Pirciupio kaimo tragediją nagrinėja, remdamasis 1946-49 m. Rygoje įvykusio teismo parodymais. Tame teisme vienas tos tragedijos vykdytojų Richard Dabelstein sako: "1944 m. birželio mėnesį Trakų - Eišiškių rajone vykusios operacijos priešastis buvo ta, kad partizanai užpuolė vieną mūsų bataliono sunkvežimį ir nužudė juo važiuvusius 13 mūsų bataliono karių..."

Yra ir daugiau vokiečių karių, kurie dalyvavo tos tragedijos veiksmuose. Jie duoda panašius parodymus. Tie vokiečių kariai buvo nubausti mirties bausme, nors kaikurie jų vadai su pačiu pulko vadu plk. lt. V. Titel dar ir dabar nesurasti. To karo metu panašūs įvykis buvo ir Italijoje, bet italai tų vokiečių karių, kurie vykdė nekaltų žmonių egzekucijas, nenužudė, o tik nubaudė ilgesnėmis kalėjimo bausmėmis. Italijos teismas nebuvo sudarytas iš komunistinių teisėjų.

Pirciupio tragedijos teismo parodymuose surašyta apie 20 pavardžių vokiečių karių, kurie tą tragediją vykdė, bet nėra nė vienos pavardės partizanų, kurie tai tragedijai davė pradžią

Mano brangiam vyrui
KLEMENSUI PUODŽIŪNUI
mirus, daktarei Valaitienei už nuosirdžių priežiūrą reiškiu gilią padėką.
Ona Puodžiūnienė

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Išliko Maskva

Neilgai trukus, Kremliaus vadai pasiūlė Lietuvos vyriausybei pasikeisti politinius kalinius, kurie buvo sumiti ir laikomi Maskvos kalėjimuose. Lietuvos vyriausybei sutikus pasikeisti kaliniais, buvo vedamos derybos ir susitarta. 1933 m. spalio mėnesį A. Sniečkus su kitais keliais komunistais buvo išvežti iš Lietuvos kalėjimo į Rusiją, o iš Rusijos kalėjimų buvo išleisti keli lietuviai kaliniai, jų tarpe ir vyskupas T. Matulionis.

A. Sniečkus Maskvoje tuojau buvo paskirtas į slapstosios policijos ir špionazo bei kitos destruktivinės komunistų veiklos kursą, kuriuose jis išbuvo ilgesnį laiką.

Meilužis Šiaučūnaitė

Adelė Šiaučūnaitė gimė 1914 m. Rygoje. Po pirmojo Didžiojo karo ji apsigyveno Kaune ir tarnavo pas turtingesnius žmones. Ji buvo gražios išvaizdos, prasilavinusi ir turėjo platesnes pažintis Kauno jaunimo tarpe. Ji buvo įvilota į jaunų komunistų (komsomolų) slapta organizaciją, kurioje daugelis narių buvo nelietuviai. 1934 m. A. Šiaučūnaitė jau dalyvavo Lietuvos komunistinio jaunimo sąjungos Kauno parajonio sueigoje ir buvo išrinkta tos grupės sekretore. Vėliau ji buvo paskirta Kauno rajono komiteto sekretoriaus pavaduotoja. Apie tai A. Sniečkus buvo painformuotas Maskvoje. Saugumo policija tuojau A. Šiaučūnaitę suėmė, bet po apklausinėjimo paleido. 1935 m. pradžioje ji buvo priimta į komunistų partiją nare ir dirbo nelegalų darbą Zenės, Lenos ir Kurmytės slapyvardžiais. Tų pat metų rugsėjo mėnesį ji su kitais komunistais vėl buvo suimta, bet po poros savaitių paleista. Po mėnesio laiko A. Sniečkus ją išsikvietė į Maskvą, kur ji lankė specialią komunistų agentams ruošti mokyklą. 1936 m. gegužės 27-28 d.d. abu su A. Sniečkom slapta keliais grįžo į Kauną. A. Sniečkus įsakymu A. Šiaučūnaitę buvo paskirta Lietuvos komunistų partijos centro komiteto nare. Saugumo policija A. Šiaučūnaitę suėmė 1937 m. pradžioje. Už nelegalų sienos perėjimą ji buvo nubausta trimis mėnesiais kalėjimo. Išėjusi iš kalėjimo buvo labai atsargi,

A. Sniečkus nepriklausomoje Lietuvoje

bet vistiek dalyvavo komunistinėje veikloje pagal A. Sniečkus nurodymus. Saugumo policijos tarnautojai, pastebėję A. Sniečkus ir A. Šiaučūnaitės aktyvesnį komunistinės veiklos stiprinimą, pas kaikiuriuos komunistus padarė kratas ir kelis komunistus suėmė su kaltinamąja medžiaga. Pačiam LKP ck pirmininkui A. Sniečkui pasisekė pro langą pabėgti Kaune iš Gardino gatvės į kitų namų kiemus. Antra kartą jam pasisekė pasprukti nuo suėmimo Kauno senamiestyje, Lukšio gatvės turavietėje.

Žudė "išdavikus"

Slaptas komunistų veikimas nepriklausomoje Lietuvoje, nors instruktuojamas ir svetimais pinigais apmokamas iš Maskvos, negalėjo daug ką padaryti, nes vietos gyventojai tam nepritarė. Po dažnų komunistų veikėjų suėmimų A. Sniečkus intensyviai įsijungė komunistų išdavikų. 1928 m. rugsėjo 24 d. buvo suimta komunistų spaustuvė Kaune, Kapsų gatvės 34 nr. Jos vedėjas Domas Kucinkas su meiluže Klaudina Krastinaite buvo suimti. Komunistų tarpe sklido gandai, kad ji išdavusi spaustuvėlę. Krastinaite įtariamai mirė kalėjime. Vėliau neiškiose aplinkybėse buvo nužudyta jauna studentė prie Kulautuvos. Panašių neiškių nužudymų buvo ir kitose vietose. Tokių komunistinių "išdavikų" A. Sniečkus su savo bendradarbiais "surasdavė" ir, padarę savo teismą, nužudė. Komunistai Lietuvoje dabar yra prirašę daug kaltinimų nepriklausomos Lietuvos policijai, bet tie visi darbai buvo į jų pačių padaryti. Panašius darbus ir dabar vykdo plačiame pasaulyje iš Maskvos pasiųsti komunistų agentai. Slaptoji aplinkybė buvo nužudyta ukrainiečių veikėjas Bandera. Žmogžudys, Maskvos agentas, tik vėliau pasidavė vokiečių policijai ir atvirai papasakojo, kokiomis priemonėmis ir kaip visą tą nužudymą įvykdė. Irankiai ir planai buvo paruošti slapstosios rusų komunistų tarnybos. Panašiai buvo žudomi žmonės ir nepriklausomoje Lietuvoje, kuriuos komunistai įtardavo.

1938 m. vasario 27 d. rytą A. Šiaučūnaitė buvo rasta penkiais mirtiniais smūgiais į galvą nužudyta Kaune, Pavilo Višins-

kių gatvėje. Pagal visai slapta žinias, tai buvo padaryta paties A. Sniečkus, nes jis norėjo ją nusikratyti kaip įsimylėjusią ir jau išnaudotą. Tokiam dideliui nusikaltimui įvykdyti reikėjo rasti ir apkalinti. Ji buvo jo apkalinta, kad dirbusi "žvalgybai" (taip komunistai vadino Lietuvos saugumo policiją) ir kaip išdavikė buvusi nužudyta. Ir dabar komunistai kaltina Lietuvos policiją jos nužudymu. Nepriklausomos Lietuvos policija tokių teisių neturėjo ir tokių darbų nepapraktavo. Tai dar ir dabar daro tik Rusijos komunistų policija.

Vėl Lietuvoje

1937 m. gegužės mėnesį A. Sniečkus išvyko į Maskvą padaryti pranešimo apie komunistinę veiklą Lietuvoje ir gauti naujų nurodymų. Jis, gavęs naujų instrukcijų Maskvoje, 1937 m. rugpjūčio mėnesį grįžo Lietuvon suaktyvinti bei perorganizuoti komunistų grupelį, sustiprinti jų veiklos ir plėsti špionazo darbų. Visa tai buvo daroma Kremliui naudai. A. Sniečkus ir kitų veiklesnių komunistų darbai saugumo policijai buvo žinomi ir sekami. A. Sniečkus, slapta veikiančios komunistų grupės vyriausias vadovas, slapstėsi Kaune, Šančiuose arba Vilijampolėje. Jis, veiklesnių komunistų padedamas, 1938 m. pavasarį suorganizavo tris aktyvistų grupes ir penkias pagalbinės grupes. Šios grupelės daugumą sudarė nelietuviai. Iš šių grupelių kiekvienam nariui atskirai buvo pavesti tam tikri uždaviniai. Apie savo darbus nariai pranešdavo savo grupės vedėjui, kuris informuodavo apie veiklos padėtį ir surinkta špionazo medžiagą perduodavo trejūks vadovų vedėjui. Tik tas jau galėjo turėti tiesioginį ryšį su LKP ck pirmuoju sekretoriumi A. Sniečkom. Saugumo policijos pareigūnai, žinodami perorganizuotą ir stiprėjančią komunistų slaptą veiklą Kaune bei kitose vietose, padarė pas trejūkių grupelių narius kratas ir kaikiuriuos jų suėmė. Dėl tam tikrų priežasčių nelietė A. Sniečkus kaip vadovo ir centro komiteto pirmojo sekretoriaus. Sis veiklesnių komunistų suėmimas bei tardymai dėl rastos nelegalios literatūros ir kitos komunistinės medžiagos pas suimtuosius A. Sniečkę ir kitus jo bendradar-

slaptos komunistų veiklos rezultatus, A. Sniečkę su kitais penkiais komunistais suėmė 1939 m. gruodžio mėnesį Šančiuose. Pagal kaltinamą medžiagą jis buvo nubaustas aštuoneeriais metais kalėjimo. Kiti buvo nubausti mažesnėmis bausmėmis. Po šio suėmimo buvo likviduota komunistų organizuota veikla ir suardyti špionazo darbai Kremliui naudai.

Rusų bolševikų kariuomenės daliniais okupavus nepriklausomą Lietuvą, A. Sniečkus ir visi kiti buvo paleisti iš kalėjimų 1940 m. birželio 18 d. Jie užėmė vadovaujančias įstaigas vietos ir akiai vykdė Stalino, Berijos ir Suslovio slaptus planus naikinti lietuvių tautą, jos kultūrą ir iš pagrindų griauti jos ekonominę gerovę. A. Sniečkus, būdamas saugumo departamento direktorium, suorganizavo čekistų pavyzdžių septynias sekcijas įvairiems slaptiesiems uždaviniais vykdyti. Planavimo komisijos sekcija, kuriai pirmininkavo A. Sniečkus, dešimt mėnesių ruošė si masiniam terorui, išsiuntusiam šimtus tūkstančių gerų lietuvių į Sibiro plotus lėtai mirčiai. Vieni rusai be lietuvių išdavikų nebūtų pajėgę tokio didelio naikinimo darbo atlikti.

S. Kruklys**P A D Ė K A****A.a. Antanas Adomavičius**

mūsų brangus vyras ir tėvelis atsisakė su šiuo pasauliu 1974 m. gegužės 29 d. Palaidotas Sv. Jono lietuvių kapinėse.

Labai nuoširdžiai dėkojame kun. klebonui P. Ažubaliui, kun. J. Staškevičiui ir evangelikui klebonui A. Žilinskiui už atlaikytas velionies intencija pamaldas, Rožinį, laidotuvių apeigas ir už nuoširdžius užuojautos žodžius. Taip pat labai dėkojame sol. V. Verikaičiui, visiems giminiams, draugams ir pažįstamiems už parodytą nuoširdumą mūsų liūdesio valandose, už pareiktas užuojautos žodžius ir spaudoje, už gražias gėles, užprašytas šv. Mišias, gausų dalyvavimą laidotuvių ir lankymą namuose. Liekame labai dėkingos karsto nešėjams, medžiotojų ir žūklautojų klubui "Tauras", kurio nariai parodė neužmirštą savo nuoširdumą, klubo pirm. J. Juodikiui už tartą gražų žodį atsisveikinimo metu su Antanu.

Nepamiršime jūsų niekad.

Liūdinčios: žmona Marta ir duktė Danutė

A + A**KĖSTUČIUI SIMANAVIČIUI**

mirus, jo broliams JONUI ROBERTUI — krašto valdybos vicepirmininkui ir TĖVUI AUGUSTINUI — Prisikėlimo parapijos klebonui reiškiamie gilią užuojautą —

Kanados Lietuvių Bendruomenės
krašto valdyba

A + A**KĖSTUČIUI SIMANAVIČIUI**

mirus, jo brolius — TĖVĄ AUGUSTINĄ, OFM, JONĄ-ROBERTĄ, ALGĮ ir VLADĄ bei jų šeimas ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

I. R. Kymantai

L. P. Butėnai

G. P. Stauskai

M. V. Vaitkevičiai

A + A**KĖSTUČIUI SIMANAVIČIUI**

mirus, jo brolius — TĖVĄ AUGUSTINĄ, OFM, ALGĮ, JONĄ-ROBERTĄ, VLADĄ, jų šeimas ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

O. S. Teišerskiai

L. E. Stanevičiai

A + A**KĖSTUČIUI SIMANAVIČIUI**

mirus, žmoną, seseris, brolius, gimines ir jų šeimas liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

A. A. Gauriai ir A. R. Knystautai

A + A**LEONARDUI KASPERIŪNUI**

mirus, žmoną Nastulę — mielą kūną, dukrą GRAŽINĄ, sūnų inž. JUOŽĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiu ir kartu liūdžiu —

Juozas Venclovaitis
Sudbury, Ontario

Savaitė Saharos kalnuose**K. ASTRAVAS**

Šie metai yra nuostabių man gal todėl, kad juos sutikau paties Saharos vidurio oazės turavietėje. Esu šiais metais jau trečią kartą Saharoje ir antroje ekspedicijoje. Ši kartą — gražiausiose Alžerijos Saharos kalnuose, Tassili teritorijoje. Keliauju su pagyvenusia pora prancūzų: vyras — geologijos profesorius, žmona — mineralogė, dirbantį kartu su juo universitete. Mus veda tuaregų vadovas, dėvintis mėlynus drabužius. Tai aristokratiškos pažymys.

Si kelionė truks 8 dienas pėsčiom per kalnus, nes čia nėra takų, ir joks gyvulus per šiuos akmenis negali keliauti. Mūsų reikmenys — antklodės, drabužiai, maistas ir vandens atsargos yra nešami 4-rių asilų, varomų 3 padalydov, su kuriais eina ir mūsų virėjas. Vienu žodžiu, keliaujam kaip pridera nuotykių mėgėjams. Kadangi mūsų kelias yra gyvuliams neįmanomas, tai asilai eina kitu keliu, ir mes juos sustinkam tik vakare apsisistoje praleisti nakties patogioje stovykloje. Šioje kelionėje naudojame asilus todėl, kad jie maži ir gali be vargo praeiti siaurus kalnų plyšius ir išlįsti pro vėjo išgraužtas skylės. Kupranagariai negalėtų šiais kalnais keliauti. Vakare ant surinktų krūmokšnių šaknų ugnies virėjas verda arabišką dykumos maistą "cus-cus". Tai mėsa su milo kruopomis, apipilta skania sūka. Geriame daug vandens, kavos ir pabaigai gauname datulių bei didelį apelsiną.

Mes esame kelionėje jau 6-tą dieną. Palikę Dsanet oazę, per Tafalet, Tamrit, Sefar ir Tintarį pasiekėm šią stovyklą Tinabouteka. Zemėlapyje ši vieta pažymėta didelėmis raidėmis ir dideliu apskritimu. Atrodo kaip nemažas miestas. Tikrumoje yra tik uoloje skylė, pilna drumzlinio vandens.

Sustojom išėję iš kalnų labirinto prie stačios sienos. Prieš akis — didelė juodo akmens lyguma, per kurią eina kupranagarių karavanų kelias nuo Afrikos dykumos centro Tamanraset į Ghat oazę Libijoje, iš ten į rytus — Aleksandriją ir Kairo miestus.

Vėjo ir saulės nugarinti ir pavargę, sustojom po didžiulių uolos skliautu, lyg kokiame ba-

roko stiliaus pastato viduje. Sis skliautas dienos metu apsaugo nuo saulės. Nuo vėjo apsaugoti aplink yra sukrata iš akmenų apie trijų pėdų sieną. Šiuo metu dykumoje yra saugu, nes skorpionai ir gyvatės dar tebe miega (žiemos metas).

Aš esu pavargęs nuo įspūdių, susitelksiu per paskutines 6 dienas. Visa tai atvėrė man naują pasaulį. Iki šiol išivaizdavau Saharą kaip plačią smėlio dykumą, kurioje nieko nėra būvę nuo pasaulio pradžios iki dabar. Tačiau taip nėra. Šioje Tassili teritorijoje vėjo išgraužtuose kalnuose yra nuostabių dalykų: gamtos ir žmogaus rankos padarytų. Studijuoją archeologiją, antropologiją ar žmonių istoriją nustebebtum pamatę šį kraštą su žmogaus kūryba, neskaitant gamtos grožio. Amerikos Grand Canyon grožis yra didingas ir grandiozinės skalės, bet nėra taip įvairus, kaip šie kalnai, padaryti gamtos skulptoriaus. Čia visa skulptūra yra miniatiūrinės skalės ir savo įvairumu neįtikėtina.

Prieš 7 dienas palikę Djanet oazę ir nuvažiavę apie 20 km džiupą iki kalnų, turėjom prieš akis 8 dienų pėsčiom kelionę. Dar prieš pradėdant saulei kaitinti, buvom nukeliavę stačiu tarpeklio taku apie 15 km ir stovėjom prieš jį stačią sieną. Siena buvo juodo akmens, vulkaninės kilmės, maišyta vietomis su smiltainio sluogsniais. Mes turėjome išeiti iš šio apie 400 pėdų gilumo tarpeklio. Kopolimas man buvo sunkus, juoba, kad nebuvau tam pasiruošęs. Ant mano kaklo kabojo du sunkūs "Nikkon" foto aparatai, o alpinisto kuprinė buvo prikrauta sunkių objektų bei kitų kelionės reikmenų. Visa tai kliudė išlaikyti pusiausvyrą lipant stačios uolos plyšiais, ypač kai stiprus tarpeklio vėjas plėšė nuo uolos. Pasiekę tarpeklio

viršų, atsiradome ant plačios juodo akmens dykumos. Kitoje prarajos pusėje tarp akmens kalvų matėsi geltono kaip auksas smėlio pusyns. Mūsų pusėje nebuvo smėlio per ištisus 15 km, nes stiprus vėjas jį nunešė toliau į Saharą.

* * *

Prieš 8000 metų ir anksčiau šis tarpekliis buvo pilnas vandens, dabar buvę akmens plotai buvo derlingos pievos, pilnos gyvulių. Toliau kalnuose gyvena žmonės. Nuo šios tarpeklio sienos, eidami į kalnus, pradėdam stebėti pasakišką gamtos grožį ir iki šiol neįsivaizduotą žmonių istoriją.

Mano bendrakeleiviai prancūzai domisi tik mineralogija ir eidami visą laiką geologų kirviais skaldo akmens gabalus. Jie man nesako, bet aš žinau, jie ieško tungsteno. Mano dėmesys yra sukoncentruotas gamtos grožiui ir žmonijos istorijai. Perėję šią akmens plokštumą, penkias dienas keliaujam per kalnus vandens ir vėjo išgraužtais tarpekliais, skilusios žemės plyšiais, plikos uolos grindiniu, vietomis slidžiu kaip stiklas, akmenimis ir kartais auksiniu smulkiu kvarco smėliu, kurį kartais matotė įpilta į smėlio laikrodžius.

Šio gražaus smėlio vengiam, nes labai vargina mūsų kojas. Einant tarpekliais, susidaro įspūdis lyg žygiuotum keistu miestu, kirstum skersgatvius. Iš abiejų pusių dunksančios uolos atrodo lyg įvairiasius pastatus. Čia atpažįstu visas matytas garsiausias gotikos, renesanso ir kitų stilių šventoves. Matau Bangkoko maldyklas, Istanbulo mečetės, Persijos minaretus, karininius įtvirtinimus, sargybų bokštus... Vietomis praeiname graikų teatrų, pastatus visokių stilių ir piramidės. Uolose yra įvairių formų nišų, skylių, tunelių.

(Bus daugiau)

Simon's TELEVISION

2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminto. • Prieš pirkdami kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas sutuopymas. • Visas pilnas skiriamas "Vyčio" ir "Aušros" sporto klubams. Savininkas — V. SIMINEVIČIUS

MOHAWK**FURNITURE LTD.****PILNAS NAMŲ APSTATYMAS****ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI****SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI****ĮVAIRIOS KILIMAI • SALDYTUVAI****VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.****SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINELĖS**

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANCORTH Ave. — Tel. O X 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Pietų kryžiaus šalyje

GINA ČAPKAUSKIENĖ

Galbūt vienas įdomiausių įvykių mano gyvenime buvo kelionė į Australiją. Turiu prisipažinti, kad užtruko gal metai, kol apsisprendžiau tenai vykti, nors pakvietimą ir turėjau. Tolima kelionė, koncertai ir, žinoma, nuovargis. O kas būtų, jeigu galčiau sloga ir negalėčiau dainuoti? Galbūt mano pasiryžimą tenai važiuoti nulėmė pasišneškesys su vyskupu V. Brizgiu. Jis ką tik buvo grįžęs iš Australijos ir man nuosirdžiai patarė ten važiuoti. Taip pat sakė, kad Australijoje lietuviams aš nenusiviliu. Žodžiai buvo visiškai teisingi. Kai apsisprendžiau važiuoti, viskas ėjo be jokių kliūčių.

Kovo 17, sekmadienio rytą, Montrealyje snigo. Sniego buvo trys inčiai, bet aš jau buvau paspariškai nusiteikusi, nors tuo metu Australijoje buvo ruduo. Iš Australijos man rašė, kad atvažiuočiau su vasariniais drabužiais, nes tenai saulė amžinai šviečia.

Lėktuvu skridau, persėdau ir vėl skridau. Laikrodį reikėjo sukti atgal ir atgal, bet vistiek buvo diena.

Solistė Gina Butkutė-Čapkauskienė, labai sėkmingai koncertavusi Australijos lietuvių kolonijoje, pasirašo į svečių knygą muzėjuje Adelaidės mieste. Šalia solistės stovi Australijos lietuvių kultūros tarybos pirmininkas V. Baltutis. Nuotraukoje nematytą muzėjaus vedėją J. Pyragiaus

Pagalima Honolulū vietovėje atėjo naktis. Iš ten "Qantas" lėktuvu pakilau į Sydnejų. Jau lėktuve pajutau, kad tai nėra Kanados ar Amerikos lėktuvas. Tarnautojų akcentas australiškasis, be to, didelis mandagumas ir tikrai puikus patarnavimas. Australijos žemėje jau buvau kovo 19, antradienį, 7.30 v.r. Viena diena taip ir dinga kažin kur per ekvatorių skrendant. Laivu plaukiant per ekvatorių, Neptūno garbei daromos įvairios išdaigos. Lėktuve salygos to neleidžia. Čia keleiviai gauna tik specialų "diplomą". Šį gražų ir retą suvenyrą įsidėsiu į rūmus.

Aerodrome jau laukė Australijos lietuvių Bendruomenės Sydnejaus apylinkės pirmininkas J. Maksytis ir ponai V. A. Saudargai, kurie mane globojo beveik per visą kelionės laiką. Nors man buvo iš anksto pranešta, kad Australijoje labai retai lyja, tačiau tą rytą lyjo ir viskas aplinkui buvo gražu ir žalia. Vėliau man paaiškino,

kad pas juos tuo metu siaučia ciklonai ir lietus būna labai daug, kaip niekad. Australijoje, saulės ir vėjo išdžiovintoje žemėje, lietus yra tikra palaima. Lietus lydėjo mane beveik visą kelionę. Visi ten mane įtikinėjo, kad tai yra geras ženklas. Kažin ką būtų sakę, jeigu dar būčiau sniego iš Kanados atvežęs? Bet vis dėlto, dabar rašydama savo įspūdžius, Australiją prisimenu kaip saulėtą kraštą.

Prieš važiuodama į Australiją, įsiekiau kaip galint daugiau žinių apie to krašto žmones, jų papročius ir gyvenimą. Skaityti knygoje yra vienas dalykas, o būti tenai, gyventi ir kalbėtis su žmonėmis — kitas.

Nevisi žino, kad Australija dar vadinama "Pietų kryžiaus šalimi". Šis penktasis kontinentas yra labai skirtingas nuo kitų. Geologiškai Australija yra seniausias kontinentas, bet techniškai išsivystimui — jauniausias. Faktiškai Australija yra didžiausia sala pasaulyje.

Lietuviai emigrantai daug prisidėjo prie Australijos gyvenimo lygio pakėlimo. Neveltui jie tuo didžiuojasi ir savo kraštą myli. Beveik visi Australijoje gyvenę lietuviai yra buvę DP, kaip ir mes Kanadoje.

Kiek teko pastebėti, Australijoje yra didelis skaičius lietuvių inteligentų. Gal tai ir yra priežastis, kad jie, nebūdami per daug gausūs, yra draugiški, veikūs. Taip pat susidaro įspūdis, kad žmonės ten turi ramesnį gyvenimą, nėra tokie nerviški, neskuba per daug ir daugiau atostogauja. Stebėjusi patyriusi, kiek daug tenai gyvenančių lietuvių yra aplankę Kanadą, Ameriką, Lietuvą ir kitus kraštus.

Mano koncertai buvo gerai suorganizuoti ir visur sutraukė daug žmonių. Australiečiai lietuviai yra labai išsilęgę svečių menininkų ir jų nekantriai laukia. Jie man paliko įspūdį kaip viena didelė šeima. Nors nuotoliai ir dideli, tačiau tarp jų buvo jautiamas ryšys. Tai palieka vieningumo įspūdį.

Australijos lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos pirmininkas V. Baltutis parašė ir džiaugiasi, kad menininkų apsilankymas pas juos įneša daug naujos energijos ir išjudina jų kultūrinį gyvenimą. Ava Saudargienė "Europos Lietuvyje" gegužės 14 d. n.r. rašė: "Australijos kolonijose suruostų Ginos Čapkauskienės koncertų š.m. kovo-balandžio mėn. reikšmė yra ne tik meninė, bet ir tautinė. Metams bėgant, Bendruomenės tautinei gyvyčiai suaugus, kiekvienas naujas, ypač iš šalies, kultūrinis įnašas, į blankų gyvenimą yra nepaprastai reikšmingas tautinio išlaikymo balanse. Toks įnašas yra dainininkės G. Čapkauskienės koncertai".

Iš savo pusės noriu pasakyti: nepamirškime tenai gyvenančių lietuvių! Veikime savo talentus, pasidalinkime jais. Iš parsiavežiau neįkainojamų įspūdžių. Mane sužavėjo krašto grožis, įvairumas, skirtinga gamta, nepaprastai švara miestuose, išpuodinga Sydnejaus Opera, dieviška jūra ir saulėtos pakrantės. Taip pat į akis krinta gražūs ir sveikais jaunimas. Maistas visur šviežias, skanus.

Gavau kvietimą grįžti. Jeigu Dievas duos sveikata ir gera balsą, mielai vėl važiuosiu su naujom dainoms susitikti su jau pažįstamais australiečiais lietuviams ir vėl pamatyti saulėtąsias Pietų kryžiaus šalis.

REMKIME STUDIJUOJANTĮ JAUNIMĄ!

Studentams nėra lengva mokytis, ypač Brazilijoje. Čia atvažiavus susidaro įspūdis, kad studentai yra be galios užimti — anksti atsikėlė lektoriai, pamokos arba darbas, o vakare ir darba arba pamokos. Dirba ir savaitgaliais. Dalyvauti lietuviškoje veikloje lieka labai mažai laiko arba yra beveik neįmanoma. Lengviau yra mokytis tiems, kurie liaubai pastatinti, bet tokių pasitaiko labai mažai.

Lietuviai, norėdami sudaryti palankesnes sąlygas mokytis, sudarė prie Brazilijos lietuvių Bendruomenės stipendijų komisiją, kuriai vadovauja Kun. H. Sulcas. Tos komisijos tikslas yra padėti lietuviškam jaunimui, reikalingam finansinės pagalbos, kad galėtų išeiti mokslus. Už tą stipendiją jaunuolis turi keletą metų padirbėti lietuviškoje veikloje Brazilijoje.

Šiais metais, Brazilijos lietuvių Bendruomenės įgaliotais, į šiaurės Ameriką atvažiavo kun. H. Sulcas išjeiti stipendijoms lešų ir išdėti galimybes atsiųsti kelis studentus studijuoti. Lietuviško jaunimo augimo lygio išmokslinimas yra visų mūsų reikalas. Taigi, tikimasi susilaukti daug paramos.

Kun. H. Sulcas žada savo kelionę pradėti kapelionavimu Dainavos lėpės ir rugpjūčio mėnesiais, iki rugsėjo pabaigos būti Chicagoje, Detroito. Rugsėjo pabaigoje žada atsisrasti Toronte ir kituose Kanados lietuvių centruose. Spalio pradžioje keliaus po N. Angliją, o pabaigoje — Niujorką ir Vašingtoną.

Tikėkimės, kad jo pradėta ilga kelionė lietuviškais reikalais baigsis sėkmingai, kad galės parsižvežti Brazilijon daug labai reikalingos ir ilgai lauktos paramos. J.G.

A+A

M. Martinkienei

mirus, dukrą MAGDALENĄ VAITONIEŲ ir jos visą šeimą nuosirdžiai užjaučiame —

R. A. Siručiai

Prieš išvykį į Kanados vakarus Toronto "Gintaro" tėvų komitetas suruošė gintariečiams išleistuvių vakarą. Prisiėmimo salėje, kuriose dalyvavo visa eilė žymių svečių bei rėmėjų. Iš kairės sėdi: dr. A. Pacevičius, St. Jokūbaitis, imigracijos pareigūnas Allen su žmona, gen. konsulas dr. J. Zmuidzinis, H. Zmuidzinienė, daugiaakultūrių reikalų min. St. Haidasz, Prisiėmimo par. kredito unijos pirm. dr. S. Čepas, p. Kuzmas. Su jais — kelionei pasiruošusi gintariečių dalis. Nuotr. K. Baltrūno

Lietuvių pašaukimas kardinolo akimis

"Sveikiname jus ir visus jūsų lietuvių brolius bei seseris, taip pat dėkojame jums už įkvėpimą, kuriuo esate mums visiems" — kalbėjo kardinolas G. B. Flahiff

Dvidešimtosios Kanados lietuvių Dienos pamaldose Winnipeg 1974. VI. 30 šv. Marijos katedroje pamokla anglų kalba pasakė Winnipeg vyskupas kardinolas George B. Flahiff. Čia beveik ištisai spausdiname jo pamokslą vertimą. Antraštės — "T2" redakcijos. RED.

Pakomentavęs liturginius XIII sekmadienio skaitymus, kardinolas dėstė lietuvių tautos pašaukimą bendrajame krikščioniškų tautų gyvenime.

Pašauktieji

"Pašaukimo sąvoka paprastai taikoma netikėtai paskirtiems asmenims, nors ji tiksliausiai dera pastariejiems. Mes esame ne vien paskirti asmenys, bet ir žmonių grupių dalys — pirmiausia šeimų ir kitų sambūrių — genčių, rasų, valstybių, tautų. Žmonijos istorijoje lyg ir matyti nuorodų, kad Dievas savo apvaizdiniame plane skiria specialų pašaukimą tautos ir šalims, pašaukimą, kuris neturi nieko bendro su medžiagine pažanga, politine sėkme ar pasauline galia, bet yra nukreiptas į tą ištikimybę Dievo ištikimui, apie kurią šv. Paulius kalba šios dienos laiske, išreiškiantį visą įstatymą apimančiąsias žodžiais: "Mylėk savo artimą, kaip patys save!" (Gal. 5, 14).

Kaip paskirų asmenų, taip ir tautų atveju, pasak šv. Pauliaus, yra specialiu būdu pašauktųjų, vadovaujamų Dvasios, tvirtai stovėti vidinėje Dievo vaikų laisvėje, nepaisant grasių ir persekiojimų, labai artimų pavergimui.

Jūs, kurie šiandieną švenčiate Lietuvių dieną, esate viena iš tokių tautų. Jūsų istorija aiškiai rodo drąsų krikščioniškojo pašaukimo vykdymą bei ištvėrimą ištikimybėje. Tai matyti ne tik daugelyje garbingų laikotarpių, bet ir priešų dominuojamose perioduose, persekiojimuose, tremtyje.

Kelias krikščionybėn

Nors buvo izoliuotų susitikimų su krikščionybė žymiai ankščiau, bet lietuvių, kaip tautos, priėmė krikščionybę XIII š. viduryje, kai vyko gyvnybinės kovos už išlikimą bei nepriklausomybę su kryžiuočių ordino riteriais. Nuo pat pradžios buvo užmegztas stiprus ryšys su Sv. Sostu, kai popiežius Inocentas IV paėmė specialios savo globon naujai pakrikštytą didįjį kunigaikštį Mindaugą bei jo šeimą ir pirmąją Lietuvos vyskupiją padarė priklausomą tiesiogiai nuo Sv. Sosto.

Tai įvyko dar prieš jūsų senolių krikščioniškojo pašaukimo bandymą, kai prasidėjo spaudimas bei atvirai puolimai iš lauko ir kiverčiai viduje. Pastovios šalies atsitvertimas buvo sukludytas daugiau kaip šimtmečių ir buvo atliktas daugiausia didžiųjų kunigaikščių — Jogailos ir Vytauto. Bet laikinai Didžiosios Kunigaikštystės išlikimas ir nepaprastas jos išsiplėtimas iki Juodųjų jūrų nebuvo be pavojaus. Pergaludus ryšys tarp Krikščionių Bendrijos ir valstybės, atrodė, aptemė krikščionybės grynumą bei atvėsinio pirmųjų apaštalių uolumą. Krikščioniškos suskilimas XVI šimtmečiu, kuris apėmė beveik visą Europą, atnešė naujus pavojus iš lauko ir vidaus. Tačiau Lietuva laikėsi tvirtai ir susilaukė garbingiausio savo istorijos laikotarpio XVI, XVII ir XVIII šimtmečiuose ne tik politiniu, ekonominiu, bet ir kultūriniu požiūriu: suklestėjo menai, auklėjimas, bendroji kultūra ir krikščioniškas gyvenimas.

Deja, XVIII š. pabaigoje prasidėjo nauji vargai bei sunkumai, tarytum Dievo Apvaizda lietuviams būtų siuntusi naują

bandymą, kad laikiniai laimėjimai bei išorinė garbė nesuilsintų jų išpateigojimo gilesniam krikščioniškajam pašaukimui. Lenkijos ir Lietuvos padalinimo beveik visa D. Kunigaikštystė atiteko rusams. Stipriai autoritetinė rusų valdovų laikysena labai kliudė laisvų ryšių su Roma, ryšių, kurie reikšė Lietuvos ištikimybę visuotinei Bendrijai. Katalikiškos mokyklos, kurios prieš tai klestėjo, liko panaikintos, dauguma vienuolynų uždaryta. Valdžia nuolat kišosi į religinius reikalus.

Ir vis dėlto carinė valdžia, vis labiau spaudžianti, bet vengianti atviro persekiojimo, nepajėgė sunaikinti nei tautinės, nei religinės ištikimybės.

Laisvės metai

Lietuvos nepriklausomybės atstatymas 1918 m. turėjo būti ilgalauktas atpildas už iškentėtus vargus. Žinoma, ir tada netrūko sunkumų bei įtampų, ypač 1920-30 m., bet palengva visa tai buvo nugalėta, ir katalikiškasis gyvenimas ėmė sparčiai kilti. Deja, tas laikotarpis buvo per trumpas. Nuo 1940 m., išskyrus 1941-1944 m. laikotarpį, Lietuva tapo Sov. Sąjungos dalimi, valdoma komunistinės vyriausybės. Katalikiškasis jūsų šalies tikėjimas patyrė žiauriausią persekiojimą visose savo istorijoje, ypač 1945-1955 metų laikotarpyje. Visi jūs tai labai gerai žinote, ir dėlto smulkiau apie tai nekalbėsime. Kokia iš tikrųjų buvo ir tebėra situacija, patyriau iš pirmųjų šaltinių, gyvendamas Toronte, kur sutikau keletą tremtinių anais sunkiausiais metais. Aš taip pat žinau, kaip atkakliai lietuviai išlaikė ištikimybę krikščioniškam išpateigojimui, nepabūgdami net kankinystės. Iš tikrųjų atrodė, kad Lietuvos ir lietuvių pašaukimas buvo pažymėtas sunkesniu Kristaus kryžiumi nei kitų. Mes, kitataučiai, sveikiname jus ir visus jūsų lietuvių brolius bei seseris ir dėkojame jums už įkvėpimą, kuriuo mums visiems esate.

Pašaukimo keliu

Sios pamaldos-Mišios yra centrinė jūsų Lietuvių Dienos iškilmė. O Mišios, kaip sudabartinė Jėzaus Kristaus, Dievo Sūnaus, auką, atnaujina mūsų vienybę su Juo. Toji mūsų vienybė yra aukojama drauge su Juo — Jo mirtimi, prisikėlimu ir nauju gyvenimu. Tai labai būdingas dalykas lietuvių tautai. Be to, Mišios yra kartu ir ryšio atnaujinimas su Dievu: Jis yra mūsų Dievas, o mes — Jo tauta! Tai atnaujinimas mūsų, kaip Dievo vaikų, Kristaus brolių bei seserų, krikščioniškojo pašaukimo ir išpateigojimo primėmimas, lenkiąs mus būti Kristaus liudytojais mūsų laikų pasaulyje kur begyventume.

Nenorėčiau įnešti pesimizmo į džiugius nuotaikos šventę. Ir iš tiesų mano žodžiai nėra pesimistiški. Vidslėto, kai žvelgiame į mūsų tautos likimą amžių slinktyje, į sėkmės, gerovės ir net laimės, taip pat — į bandymų, kancijų bei persekiojimų laikotarpius, — turėtume atvirai žvilgsniu pažūrėti į dabartinį savo būklę, į savo sąžinės ir paklausti save, ar turimoji ramybė, gerovė, saugumas neveda mūsų į užmiršimą tikrojo pašaukimo, minimo šios dienos Mišios skaitymuose? Ar mes konkrečiame kasdienio gyvenime uoliai atsiliepiame į Kristaus kvietimą? Ar mes "tvirtai stovime", kaip ragina šv. Paulius, vadovaujant Dievo Dvasiai? O gal mes per lengvai pasiduodame lengvo gyvenimo ir sau pataikavimo įveskiojimui, tam "atkritimui", už kurį barė

apaštalas pirmuosius Galatijos krikščionis, užuot nuolat siekė pilnesnio krikščioniškojo gyvenimo?

Pavojai

Visuomenė, kurioje gyvename, yra pilna didžiųjų grėsmės krikščioniškajam pašaukimui. Toji grėsmė yra kartu labai subtili. Dažnai net didžiausi mūsų laimėjimai moksle, technikoje, medžiaginėje pažangoje, nors jie savyje yra labai geri, gali prisidėti prie materializmo dvasios stiprinimo, sekuliarizmo ir net pagonybės.

Bendra gašlumo bei palaidumo atmosfera, vyraujanti mūsų visuomenėje, sekso piktnaudžiomas tikrai dvelkia kūno vergija, apie kurią kalba šv. Paulius šios dienos laiško ištraukoje. Mūsųose nėra persekiojimo, tačiau yra labai realus pavojus tradicinei mūsų ištikimybei krikščioniškajam pašaukimui. Bet didžiausias pavojus turbūt yra mūsų pačių neatsparumas, apatija, ryžto stoka.

Popiežiaus žodžiai

Popiežius Paulius VI atkreipė mūsų dėmesį į šią būklę ir Sventiesiems Metams parinko temą "Atsinaujinimas". Jis ragina atnaujinti krikščioniškąjį gyvenimą, jį sustiprinti savyje ir visuomenėje. Dabartinis momentas yra lemiamas. "Atėjo metas, — sako popiežius, — irodyti savo ištikimybę Kristui kojoje su tomis veiklos bei minties formomis, kurios nerespektuoja Evangelijos ir jos skelbiamą išganymą. Atėjo laikas pilnai įžvelgti augščiausius ir joms palenkias vertybes. Jau laikas galutinai apsispręsti, praktiškai išpateigoti bei pasirinkti gyvenimo linkmę — krikščionišką ar nekrikščionišką. Norime būti tikrais Kristaus sekėjais ar tik vardais krikšto metrikų knygoje? Norime Dievą ir Kristų padaryti centru, žiedžiančiu visą mūsų gyvenimą, ar ryžtamės savo egoizmo padaryti kiekvieno judesio asi?" (Bendra audienija, 1973 m. gegužės 16 d.).

Mūsų uždavinys

Baigdamas, klausiu save, ar mes pakankamai prisimename likusius gimtojo Lietuvo, kurie yra pašaukti ryžtis didelėm aukom, kad išliktų ištikimi krikščioniškajam savo pašaukimui, ir kurie tuo būdu rodo mums herojišką pavyzdį, nepaisydami kliūčių ir visokių pavojų? Kur mes stovime krikščioniškajame išpateigojime, palyginus su jais? Ar galbūt jie yra labiau ištikimi savo tikram pašaukimui nei mes? Tai nereiškia, kad mes turime atsakyti turimosios laisvės ir gerovės, kurią Dievas įgailino mus pasiekti. Priešingai, mes už tai turime būti giliai dėkingi. Tačiau tai griežtai mus įpareigoja panaudoti tuos dalykus ir kitas Jo dovanas tikrai nuosirdžiai krikščionišku būdu.

Sios Lietuvių Dienos proga kviečiu gyvai prisiminti tuos, kurie tų dovanų neturi, melstis už juos, nes vienu ar kitu būdu jie turi kentėti už savo tikėjimą. Taip pat norėčiau skatinti skatinti šiose Mišiose, drauge su visais kitais lietuviams visuose kraštuose, atnaujinti savo krikščioniškąjį pašaukimą, bet tik asmeniškai savo išganymui, bet ir visos žmonijos gerovei, Dievo viešpatijos pergalei 1974 metų ateities pasaulyje."

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus. 148 Westminster Ave., Toronto Metro Lic. PH. 136. Tel. 532-5191

SUAUGUSIŲ ŽMONIŲ ŽAIDIMAI

AL. GIMANTAS

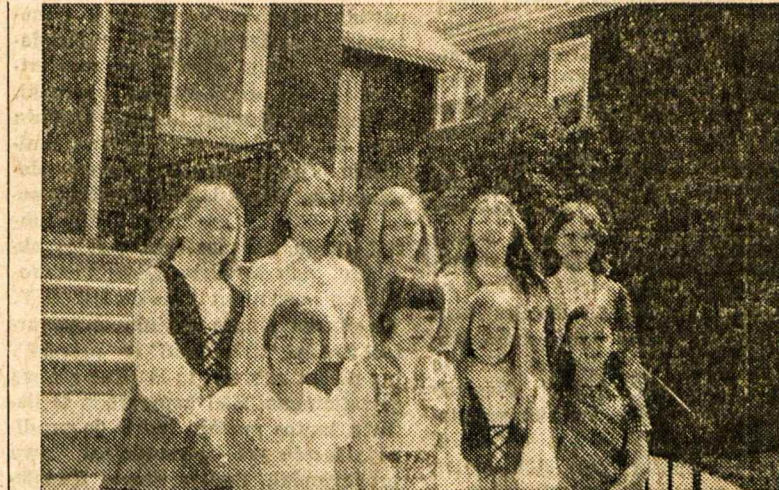
Tai ne kurio ten pikantiško filmo pavadinimas, bet tik pasakojimas apie keistus ir savotiškus lietuviškojo gyvenimo nutikimus. Siužetas — beveik eilinis, bet labai dramatiškas, su visais klasikines tragedijos elementais. Be to, eilė stiprių tikrų ar tariamų herojų, bandančių įtikinamai vesti dramą iki pačio kulminacinio taško, to hamietinio — būti ar nebūti! Siaip jau visame veiksmo jokios meilės, jokios neistikimybės pasireiškimų, jokių trečiųjų moterų ar vyrų, o tik savanaudiški, tik sau žinomi tikslai ir priemonės, savimeilė ir sąžiningas, beveik religinis patriotizmas.

Dabar, nors ir labai nenorom, tenka paminėti išprievartavimą brutalia, tegu ir ne fizine, jėga paprasčiausio demokratinio proceso (gal sava teise remiantis?). Jis rodo, kad tie, kurie tiek daug šaukia apie demokratiją, suprantą ją kaip demagogiją ir, sąmoningai ar ne, tesiekia anarhijos.

Kalbame apie šios vasaros pradžioje Chicagoje įvykusius mūsų Bendruomenės vadovybės darbo posėdžius, kurie nevienu atveju buvo tapę neigiamu reiškiniu. Tai labai liūdina, bet tikra tiesa, kuri lyg ir bando mums nusišalti. Tai lietuviškasis "Watergate", nors ir visai kitokio pobūdžio, skirtingo turinio. Jei apie amerikinius "vandens vartus" prikabėta ir prandys tikrai per daug, tai apie lietuviškus Chicagoje birželinis įvykius, bent iki šiol, prasišar permažai ir su rezervais bei nutylėjimais. Jei tie posėdžiai

ir bendroji eiga buvo juoston užrašoma ar bent protokoluojama, bus svarbi medžiaga. Ji liudys apie dalies mūsų visuomenės nuotaikas, kultūrą ir inteligenciją. Dėlto ji turi būti priimama mūsų viešosios opinijos formavimo veiksniais — liet, spaudai ir radijo valandėms. Visuomenė, kurios dauguma sudaro aktyvūs ir galvoja Liet. B-nės nariai, turi pilną teisę (ir pareigą!) patirti apie visą tą posėdžių eigą, diskusijas, svarstynes ir įtampą su visais defenziniais prieskoniais, kuri reikšė rimtam ir atsakingam darbui susirinkusio LB veikėjų aktyvo eilėse. Gal jau pats laikas liautis panašius atsitikimus laikyti vien paprastais nesuspriamais, tikint, kad ignoravimas ar nutylėjimas gali atnešti pozityvią naudą. Glostymai vargu čia gali padėti, nes tai reikštų šiukšlių pabrūkumą po kilimu, tikint, kad visa švaru ir tvarkoje. Tai būtų paprasčiausias sąvės ir kitų apgaudinėjimas.

Tad ir tenka su viltimi bei pasitikėjimu žvelgti į pareigingus mūsų laikraščius korespondentus Chicagoje, kurie išdrįs, tegu ir kiek pavėluotai, savo sąžinės ir spaudos etikos ribose, detaliai peržvelgti tą visą istoriją, tuos suaugusių žmonių žaidimus, kurie įvyko pasaulio lietuvių "sostinėje". Būtų tragiški graudai, jei tylint mūsų spaudai, visa informacija, savotiškai perkosta ir perdažyta, pasirodytų "progresyviųjų" puslapiuose ar net vilniškių "Gimtojo Krašto" skiltyse, skirtose komunistinei propagandai.

Windsoro lietuvių jaunimas, atlikęs Motinos Dienos minėjimo programą: A. Naikauskaitė, A. Barisaitė, I. Mistautaitė, R. Kuraitė, J. Mistautaitė, V. Kuraitė, V. Dumčiūtė, D. Tautkevičiūtė, G. Barisaitė. Trūksta Ritos Naikauskaitės.

Niekas nesuprato angliškos komandos

Pavergtųjų tautų skautų ir skaučių stovykla Š. Amerikoje

1974 m. birželio 29 d. — liepos 7 d. Lakewood, N.J., įvyko pavergtųjų tautų skautų stovykla. Iš skirtingų Šiaurės Amerikos kampų suvažiavo skautai ir skautės, estų, latvių, lenkų, lietuvių, ukrainiečių ir vengrų tautybės apie 150 jaunuolių 13—16 metų amžiaus. Jie sudarė "Unity 74" ir praleido 10 dienų draugystės nuotaikose.

Keli faktoriai skyrė šią stovyklą nuo visų kitų skautų stovyklų. Vienas svarbesnių buvo kalba. "Unity 74" stovyklos oficialioji kalba buvo anglų. Galėtume į tai nekreipti dėmesio, nes mūsų stovyklose anglų kalba yra vartojama gal net daugiau nei lietuvių kalba (problema bendra visoms tautybėms). Bet keli įvykiai nustebinio visus. Pirmąją dieną, kai prie vėliavos buvo duotos komandos angliška, niekas nepajudėjo, nes visi buvo įpratę gauti sauti kalba. Komanduojuojant angliška, nesuprato ką tai reiškia. Per tas 19 dienų pastebėjome, kad kai stovyklautojų reikėdavo ką nors greitai pranešti, jis visada kreipdavosi savo kalba. Ir tarp kiekvienos tautybės stovyklautojų aidėdavo tos tautos kalba, nes kiekvienas stengėsi kuo daugiau ir kuo geriau atstovauti savo kraštui. Kalba buvo stiprinantis ryšys vienos tautybės stovyklautojų tarpe.

Paruoštoji programa sudarė kiekvienai tautybei progą pasipažinti kitus stovyklautojus su savo kraštu, kalba ir papročiais. Kiekviena diena buvo skirta visai tautybei. Tą dieną skautai ir skautės gamindavo savo krašto patiekalus ir pasirodydavo su dvių valandų programa. Vakarė šioje tautybės rengdavosi lauką, kurioje buvo surengdavo lauką, jeigu norim įvykdyti tą didelę pareigą, mes ir visos sekancijos kartos elviųje: išlikti savo tautos žmonėmis! n. vyr. sklt. Rasa Lukoševičiūtė

SESELIŲ SODYBOJE Putnam, Conn. LAUKIAM! SVEČIAI!

Kambariai erdvūs, saulėti, naujai atremontuoti. Maistas geras ir gaminamas pagal lietuviškus papročius. Maloni aplinka. Paplūdimiai už 4-7 mylių, puikus pušynėlis. Kainos visiems prieinamos. Prašome pranešti iš anksto:

Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260, USA. Telefonas 203-928-5828

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NUODIJA ORA

Lietuvos respublikinės valstybinės priežiūros laboratorijos skyrus viršininkas V. Goldbergas "Vakarinių Naujienų" 128 nr. svarsto automobilų atneštą problemą — oro nuodijimą anglies dvideginiu. 1971 m. buvo nustatytas leidžiamas anglies dvideginio kiekis išmetamose dujose, bet lig šiol nesimta jokių priemonių šiam nutarimui įgyvendinti. V. Goldbergas pateikia jo laboratorijos š.m. balandyje atlikto patikrinimo rezultatus: "Iš 38 patikrintų mašinų 28 (tai yra 60%) išmetamosiose dujose anglies dvideginio kiekis viršijo nustatytą normą du ir daugiau kartų. Ypač nerimą kelia padėties Vilniaus taksai parke: iš 10 mašinų 9 (90%) neatitinka standarto reikalavimų. O juk per dieną į miesto linijas išvažiuoja daugiau kaip 600 taksai. Ne geresni reikalai ir autobusų parke. Todėl ir šieina, kad, sanitarijos ir epidemiologijos stoties duomenimis, Gorkio, Dzeržinskio gatvėse, Raudonosios Armijos prospekte ir kitose gatvėse anglies dvideginio koncentracija viršija leidžiamą normą 10 ir daugiau kartų. Mes turėjome galvoje didelius autokūnus, turinčius remonto dirbtuves, diagnostikos aparaturą, kvalifikuotus kadrus. O ką kalbėti apie organizacijas, kuriose tik keliais dešimt mašinų ir kur jų priežiūra blogesnė? Mūsų nuomone, būtina tikrinti anglies dvideginio kiekį ir privačių automobilių išmetamosiose dujose. Privačių mašinų skaičius sparčiai auga..."

TELEVIZIJOS BOKŠTAS

"Komjaunimo Tiesa" 119 nr. praneša: "Ant aukštos Karoliniškių kalvos Vilniaus antrojo statybos tresto antroji valdyba pradėjo statyti naują televizijos bokštą. Tai bus aukščiausias — 325 metrų — statinys respublikoje. Jį sudarys 180 metrų gelžbetoninis kamienas, jį juosiantis žiedas ir metalinė viršūnė. Šalia išaugs Lietuvos respublikinio radio ir televizijos perdavimo centro inžinerinis korpusas. Naujajame komplekse bus sumontuoti trys televizijos ir keturi ultratrumpųjų bangų radio siųstuvai, radio telefono stotis ryšiams su judančiais abonentais. Bokšto kurnos greitis liftas, kuris galės lankytojus pakelti į apžvalgos aikštelę 200 metrų aukštyje..." Naujojo bokšto dėka laidos pasieks penktąją Lietuvos 100-110 km spinduliu. Dabartinis bokštas tėra 180 metrų aukščio, o jo veikimo spindulys — 30-40 km. Vilniaus televizija taipgi ruošiasi pereiti prie spalvotų laidų. Šiuo metu ji tik retransliuoja iš kitų centrų atėjusius spalvotus signalus. Spalvotom laidom bus įrengta specialiai 300 kv. metrų studija naujuosiose televizijos ir radio rūmose.

LIAUDIES BUTIES MUZEJUS

Birželio 21 d. Naujosiose Rūmšėkėse, ant Kauno marių kranto, ten, kur į jais įteka Pravenios upelis, buvo atidarytas Lietuvos liaudies buities muzėjas. Beveik 200 ha plote jau

JAV lietuvių, gimusių šiame kontinente, grupė, aplankiusi lietuvių šventovę Daytono, kur a. a. kun. Titas Narbutas pastatydino tris kryžius

Ysziggy's
fantastic foods

Buvusios firmos
"Tip-Top Meats"

Europietiškos mėsos ir skanėstai
sekančiose krautuvėse visuomet
gaunami pigesnėmis kainomis
("BUDGET PRICE SPECIALS"):

Yorkdale Shopping Centre • Fairview Mall •
Ziggy's at Sherway Gardens • Scarborough Town Centre •
Bramalea City Centre • Huron Square Shopping Centre, Cooksville
(2500 Hurontario St.) • Westcliffe Mall, Hamilton (Mohawk Rd. & Upper
Paradise) •
Ir šiose LOBLAWS krautuvėse:
480 St. Clair Ave. West • 2877 Bayview (Bayview Village S. C.) •
Eastgate Square, Stoney Creek • White Oaks Plaza, London •
596 Montreal Rd., Ottawa • 2085 Carlingwood, Ottawa •
2241 Riverside Drive, (Billings Bridge) Ottawa •
1040 Princess St., Kingston •
1762 Bloor St. West (prieš Kelele požeminio traukinio stotį) •

KVIEČIAME ! SLA 72 KUOPOS

LIEPOS 28, SEKMADIENĮ, A. Podolskio sodyboje

(158 Wilow St., Paris, Ontario)

PROGRAMĄ atliks tautinių šokių grupė "Nemunas", vadovaujama

St. Zubrickienės iš St. Catharines. Bus muzika, veiks valgių bufetas.

SLA 72 kuopos valdyba

Šauniai baigusieji studijas tautiečiai

Iš 75 šeimų 12 studentų gavo universiteto diplomus

LONDON, ONT. Daug sykių esu girdėjęs kalbėtis sakant: "Mes tiek turėsime įtakos į Kanados visuomenę, tiek būsime stiprūs ir sėkmingi savo užsimojimuose, kiek turėsime augščiau mokslą baigusiu lietuvių, nes su tokiais kanadiečių daug daugiau "skaitomasi". Manau, kad tame pasakyme yra daug tiesos.

Londonas, Ont., šiemet gali didžiulius tikrai didelių diplomų "derliumi": 75 šeimų apylinkėje — arti tuzino augščiau mokslą baigusiu lietuvių, nes su tokiais kanadiečių daug daugiau "skaitomasi". Manau, kad tame pasakyme yra daug tiesos.

Londonas, Ont., šiemet gali didžiulius tikrai didelių diplomų "derliumi": 75 šeimų apylinkėje — arti tuzino augščiau mokslą baigusiu lietuvių, nes su tokiais kanadiečių daug daugiau "skaitomasi". Manau, kad tame pasakyme yra daug tiesos.

Londonas, Ont., šiemet gali didžiulius tikrai didelių diplomų "derliumi": 75 šeimų apylinkėje — arti tuzino augščiau mokslą baigusiu lietuvių, nes su tokiais kanadiečių daug daugiau "skaitomasi". Manau, kad tame pasakyme yra daug tiesos.

Londonas, Ont., šiemet gali didžiulius tikrai didelių diplomų "derliumi": 75 šeimų apylinkėje — arti tuzino augščiau mokslą baigusiu lietuvių, nes su tokiais kanadiečių daug daugiau "skaitomasi". Manau, kad tame pasakyme yra daug tiesos.

Londonas, Ont., šiemet gali didžiulius tikrai didelių diplomų "derliumi": 75 šeimų apylinkėje — arti tuzino augščiau mokslą baigusiu lietuvių, nes su tokiais kanadiečių daug daugiau "skaitomasi". Manau, kad tame pasakyme yra daug tiesos.

Londonas, Ont., šiemet gali didžiulius tikrai didelių diplomų "derliumi": 75 šeimų apylinkėje — arti tuzino augščiau mokslą baigusiu lietuvių, nes su tokiais kanadiečių daug daugiau "skaitomasi". Manau, kad tame pasakyme yra daug tiesos.

Londonas, Ont., šiemet gali didžiulius tikrai didelių diplomų "derliumi": 75 šeimų apylinkėje — arti tuzino augščiau mokslą baigusiu lietuvių, nes su tokiais kanadiečių daug daugiau "skaitomasi". Manau, kad tame pasakyme yra daug tiesos.

Londonas, Ont., šiemet gali didžiulius tikrai didelių diplomų "derliumi": 75 šeimų apylinkėje — arti tuzino augščiau mokslą baigusiu lietuvių, nes su tokiais kanadiečių daug daugiau "skaitomasi". Manau, kad tame pasakyme yra daug tiesos.

GEGUŽINĖ

josis "Libertarian" partijos kandidatas. Ši partija yra lyg ir kraštininė radikalų liberalų partija. Manau, kad ne pats kandidatas nesitiekė laimėti, bet ji tenka pagirti už pilietinę drąsą ir veržimąsi į Kanados politikos sritį.

Siemet labai gerai pažymiais baigė filosofijos mokslus Vak. Ontario universitete Londone. Numato studijas tęsti magistro laipsniui gauti iš prekybos ir pramonės administracijos, iš kurios gavo ypatingai gerus pažymius. D. E.

Sudbury, Ontario

MEDŽIOTOJŲ IR ŽVEJŲ KLBAS "Geležinis vilkas" suruošė gegužinę Petro Jutelio vasarvietę "Baravykas". Veikė Jono Remeikio lietuviškas bufetas ir loterija.

ISSKRIDO ATOSTOGŲ į okupuotą Lietuvą ir į Suvalkų trikampį J. B. Stankai, St. E. Tolvašos su šeimomis ir Aldona Krūčienė.

PAPILDYMAS. "T2". Liepos 11 d. nr. korespondencijoje iš Sudburio praleista, kad Silvijos Martinkutės ir Danguolės Remeikytės išlietuvių rengėjai už likusius nuo puotos pinigų užprašė giedotas Mišias sibirinių tremimų minėjimo progą ir kad gėles išleistiavininkėms įteikė ne tik A. Krūčaitė, bet ir Magdūtė Stepelytė, abi naujosios Sudburio lietuvių jaunimo atstovės. K. A. S.

Lydijs Keraitė — nenugalima pirmoji mokinė nuo pirmo iki 13 skyriaus. Gimnazijoje — kasmetinė įvairių premijų ir aukso medalių laimėtoja su vienerių metų išimtimi. Ontario stipendininkė. Labai aktyvi lietuviškoje veikloje: veiklė narė daugumos Londono organizacijų, įskaitant ir studentų būrelį, kuriame kurį laiką ėjo vadovaujančias pareigas. Daug kam pažįstama kaip "Baltijos" ansamblio ir įvairių renginių pranešėja, gerai kalbanti lietuviškai. Li-tuanistinės mokyklos mokytoja. Ši pavasarį labai gerai pažymiais (geriausiai iš mergaičių) ir antra iš bendro 12-kos skaičiaus) baigė tikslų mokslų fakulteto bakteriologijos ir imunologijos skyrių (mokslą apie bakterijas ir kovą su jomis). Dabar tęs studijas McMaster universitete Hamiltone magistro laipsniui gauti, o paskui ruošs daktarui. Numato dirbti vėžio ligų tyrimo srityje.

Vaidotas Jonynas — gimnazijoje beveik kasmetinis antras mokinių klasėje (pirmoji mokinė — minėtoji L. Keraitė). Taigi lietuviai laikė pirmąsias vietas per visus skyrius. Jo gabumai mokytojų buvo pastebėti jau pirmuose skyriuose. Jis — mėgėjas daug skaityti, filosofuoti, mąstyti ir sportuoti. Dalyvavo kairiojo Londono lietuvių organizacijoje. Daugiau reikšėsi studentų būrelyje ir buvo "T. Žiburių" korespondentu. Šiuose Kanados rinkimuose — nau-

Londonas, Ont., šiemet gali didžiulius tikrai didelių diplomų "derliumi": 75 šeimų apylinkėje — arti tuzino augščiau mokslą baigusiu lietuvių, nes su tokiais kanadiečių daug daugiau "skaitomasi". Manau, kad tame pasakyme yra daug tiesos.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

SIMO KUDIRKOS LIKIMU besirūpinančios organizacijos — "Seamen's Education Federation" ir "Americans for Simas" pranešė spaudai, kad ji buvo leista aplankyti jo motinai Marijai Sulskienei, sūnui Eyaldukui ir dukrai Lolytei. Kelionė turėjusi prasidėti liepos 15 d. valdžios parūpintu automobiliu. Matyt, turėjo įtakos rezoliucija JAV kongrese, kur iniciatyvos ėmėsi kongresmanas Hanrahan ir senatorius Percy. Senatorius E. Kennedy, neseniai lankėsis Maskvoje, taipgi pranešė raštu, kad su sovietų vyriausybės atstovais jis kalbėjosi S. Kudirkos reikalu.

JUNGTINIS BALTIEČIŲ KOMITETAS, vadovaujamas dr. J. Genio, įsteigė direktoriaus ryšių reikalus. Jo pareigos — visais galimais būdais kelti Baltijos valstybių klausimą JAV, megzti naujus ryšius, veikti Valstybės Departamente, Baltuosiuose Rūmose, kongrese, sekti įstatymų projektus, liečiančius Baltijos valstybes, palaikyti Baltijos valstybių kryptimi. Kandidatas turi gerai mokėti anglų kalbą ir orientuotis JAV politikoje bei tarptautiniuose santykiuose, pažinti Baltijos valstybių problemas ir sugebėti prieiti prie atitinkamų institucijų. Amžius nenumatytas. Pagelaujama iš Baltijos valstybių kilusio asmens, bet bus priimtas ir kitų tautybių žmogus su augštomis kvalifikacijom. Pradžioje bus pasirašyta sutartis šeimai mėnesiam su \$5.000 atlyginimu, po to — vieneriems metams su \$10.000 atlyginimu. Pasamdysis direktoriaus veikis, palaikydami ryšius su Jungtinių Baltiečių Komitetu. Kandidatui prašymus su savo gyvenimo aprašymu prasiųsi: The Joint Baltic American Committee, P. O. Box 432, Rockville, Md. 20850, USA.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SAJUNGA centro valdybos, kontrolės komisijos ir garbės teismo rinkimus turės šį rudenį. Nominacinė komisija — pirm. Vladas Selenis, sekr. Alfonsas Nakas ir narys Jonas Gaikūtas birželio 25 d. posėdyje nutarė: kandidatai į centro valdybą siūlomi LŽS nariai iš Chicago ar jos apylinkių, į kontrolės komisiją — iš Toronto ar jos apylinkių, į garbės teismą — iš Los Angeles miesto bei apylinkių. Pagal LŽS įstatus, valdybą reikia siūlyti nemažiau kaip 7 kandidatus, kontrolės komisijon — nemažiau kaip 4, garbės teisman — nemažiau kaip 4. Su kandidatų pavardėmis reikia iki š. m. rugsėjo 1 d. atsiųsti ir jų pasirašytą sutikimą kandidatuoti šiuo adresu: Alfonsas Nakas, 1668 Bovers Ave., Birmingham, Mich. 48008, USA. Kandidatui, nedavusieji raštiško sutikimo, ir tie, kurių pavardės bus atsiųstos po minėtosios datos, nebūs laikomi priimtinais.

LIETUVIŲ FRONTO BICULIU centro valdybos organizuojama poilsio ir studijų savaitė nariams bei visiems lietuviams bus rugpjūčio 4-11 d. Dainavojė. Diskusinio pobūdžio paskaitas skaitys Bernardas Brazdionis, Anatolijus Kairys, dr. Antanas Klimas, kun. Kazimieras Pugevčius ir Vytas Volertas. Pašnekesiam su jaunimu Lietuvos laisvinimo darbo patirtikais klausimais vadovaus studentas Linas Kojelis. Numatyti trys simpoziumai: "Lietuvių Bendruomenės ateities darbai ir žygiai", "Jaunimo paruošimas ir įjungimas į Lietuvos laisvinimo darbą", "Lietuvių dalyvavimas amerikiečių ir kanadiečių politinėje bei visuomeninėje veikloje, jo nauda lietuviams ir Lietuvos blyai". Pranešėjais šiuose simpoziumuose sutiko dalyvauti J. Ardy, dr. H. Brazaitis, J. Gaila, D. Kojelytė, J. Kojelis, R. Kudukis, kun. K. Pugevčius, B. Raugas, L. Sidrys, V. Volertas, P. Zumbakis, R. Zymantaitė. Savaitė bus užbaigta tradiciniu dainos bei literatūros vakaru ir gegužine Programa atliks: sol. G. Čapkauskienė, pianistas Saulius Čibas, poetas Bernardas Brazdionis, rašytojai Alovzas Baronas ir Vytas Volertas. Norintys dalyvauti prašomi nedelsiant skambinti ar rašyti: Jonui Urbonui, 1418 West Elmwood, Clawson, Mich. 48017, tel. 313-435-4786; Viktorui Palūniui, 518 Catalina Dr., Akron, Ohio 44319, tel. 216-644-5481.

AMERIKOS MIESTŲ ETNINIŲ REIKALŲ CENTRAS Klevelando dioclezijos Boromej seminarijoje surengė pirmąją JAV įvairių tautybių parapijų kunigų konferenciją. Diskusijose, pranešimuose ir simpoziumuose dalyvavo iš anksto pakviesti 55 asmenys. Konferencijos pagrindinė tema — "Etninė parapija ir savoji bendruomenė". Lietuviai atstovavo prel. J. Balkūnas, kun. K. Pugevčius ir kun. V. Dabušis. Dalyvių tarpe buvo Ohio gubernatoriaus J. Gilingano, Klevelando burmistras R. J. Perk, vysk. pagalb. W. M. Cosgrove. Šia proga kun. K. Pugevčius ir kun. V. Dabušis Klevelando Lietuvių Namuose padarė pranešimus apie organizuojamą Lietuvių Katalikų Tarnybą, kurią įsteigė vysk. V. Brizgis, Lietuvių Katalikų Federacija ir Lietuvių Kunigų Vienybė katalikų veiklai gyvinti bei stiprinti. Direktoriūmą yra paskyrimas kun. Kazimieras Pugevčius, kurį Baltimorės kardinolas sutiko porai metų atleisti iš skėmingai eity radijo informacijos vadovo pareigų, iš pranešimų paaiškėjo, kad šiai institucijai išlaikyti kasmet reikės apie \$30.000. Lėšomis rūpinasi visai Amerikai sudaryta finansų ko-

BRUN, JONAS KIDYKAS, SJ, Vila Zelinos parapijoje Sao Paule vedė trijų dienų susitikimą prieš Šv. Jėzų širdies šventę. Vakariniame Mišiose dalyvavo ir šventei pritaikytą pamokslą klausėsi apie 60 tautiečių.

PARANOS VALSTIJOS SOSTINĖJE Kurituboje sekancias metais veterinarijos studijas federacinėje universitete užbaigęs Romualdas Guiga iš Sao Paulo. Brazilijoje jaučiamas didelis veterinarijos gydytojų trūkumas, dėl kurio net ir jų uždarbis nėra mažesnis už medicinos gydytojų. Veterinarijos studentai dažniausiai yra kile iš provincijos, baigę žemės ūkio mokyklas. R. Guiga priklauso nedidelei grupei lietuvių studentų, baigusiu technikos mokyklas didmiesčiuose.

ARGENTINA DR. ARVYDAS KLIORE, vykdamas į astronautikos mokslininkų kongresą Brazilijoje, porą dienų su žmona Birute viešėjo Argentinos sostinėje Buenos Aires. Su šiuo miestu ir lietuvių kolonija svečius iš JAV supažindino Benediktas ir Vladė Survilos, o Brazilijoje juos pasitiko ir globėjo inž. Algirdas Ildika, Algis Sileoraitis bei kiti lietuviai intelektualai.

Australija

VIKTORIJOS IR PIETŲ AUSTRALIJOS egzaminų valdyba sutiko įtraukti lietuvių kalbą į gimnazijų baigiamuosius egzaminus, kuriuos išlaikius, ji bus pilnai užskaityta kaip svetimai išmokta kalba universitetuose. Moksleiviai galės lankyti šeštadieninius lietuvių kalbos kursus, o egzaminus jie laikys baltiečių kalbų Viktorijos egzaminų komisijoje, kurios pirmininku paskirtas Monash universiteto prof. dr. J. Marvan. Melbourne kelerias metų veikia švietimo ministerijos šeštadieniniai svietimų kalbų kursai. Lietuvių kalbą dėsto jos kurso vadovas P. Sungaila, A. Karazijienė ir J. Meiliūnas. Pilnu lietuvių kalbos pripažinimu P. Australijoje rūpinosi E. Dainienė. Prof. dr. J. Marvin yra parašęs apie 400 puslapių veikalą "Modern Lithuania in declension", kurį sutiko išleisti "Oxford University Press", jeigu lietuviui suras pakankamai lėšų leidiniui paremti.

DIEVO KŪNO PROCESIJOSJE Sydnejaus pirmiemi Five Dock dalyvavo apie 100 lietuvių su kun. P. Butkum. Sydnejaus vysk. E. Kelly, vadovavęs procesijai, savo pamokslą ypatingai dėmesį skyrė lietuviams, primindamas Lietuvos kančias ir jos ištikimybę tikėjimui. Vysk. E. Kelly yra gerai susipažinęs su religijos persekiojimu sovietų okupuotoj Lietuvoje, labai palankus lietuviams.

Vokietija "STUDENT", politinis, kultūrinis ir visuomeninis laikraštis V. Vokietijoje, savo specialioje laidoje paskelbė sovietų kankinamų politinių kalinių laišką iš privertiamųjų darbų stovyklos Mordavijoje. Šis Raudonojo Kryžiaus tarptautiniam komitetui Zenevoje skirtas laiškas jau yra ne kartą minėtas ir mūsų spaudoje. Laišką pasirašė Jonas Silinskas, Simas Kudirka, A. Jastrauskas ir keli kiti tautybių kaliniai. Apie šį laišką "T2" plačiau buvo rašyta gegužės 23 d. laidoje, remiantis amerikiečių Harvardo universitetui bei kitoms augštosios mokykloms skirtu savaitraščiu "Ergo". Džiugu, kad ir ši dabar dėmesį atkreipė ir Vokietijos studentai.

Optical Studio

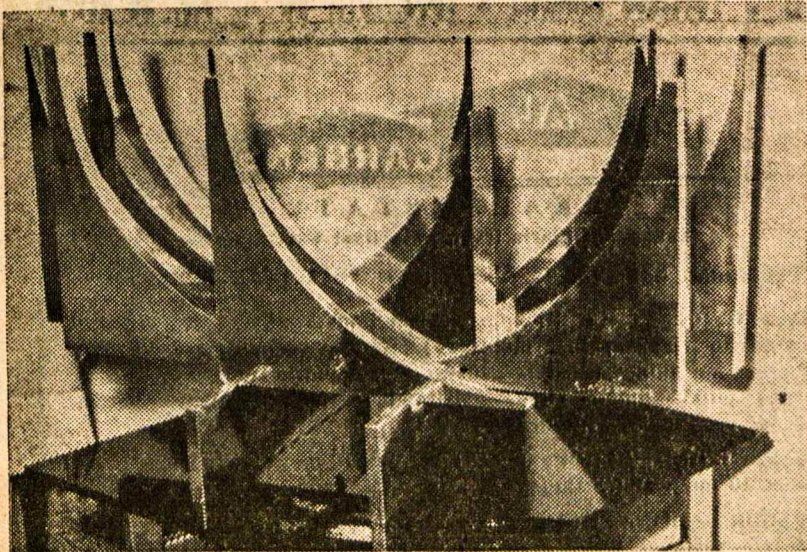
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Mesos ir puikūs dešros gaminiai
Skandėnai
kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E.,
HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST.,
HAMILTON — 389-4113

• GUELPH LINE prie PROSPECT,
BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE,
HAMILTON — 525-9641

N. Novoščickis

Ontario ežero bangos

Aloyzo Barono „šilko tinklai“

Aloyzas Baronas kaip rašytojas turėjo savyje didelius atsinešinius lietuviškus išteklis ir vis dėję juos į savo romanus ir apsakymus. Jis taip pat kūrė biškai skverbėsi į namų netekusį, paskui ir vėl už vandenyne isikūrusį lietuvių, o tarpais prasiverždavo ir pro geležinę uždangą (romane „Vėjas lekia lyguma“) ar mesdavo žvilgsnį į Lietuvos ateitį („Vieniši medžiai“).

Amerikojiečiai nusėdusieji lietuviai leisdavo jam kūryboje pajudinti specifines jų problemas — tokių žmonių, kurie kaip reikiant nepritampa naujame klimato ir nesutampa su aplinka. Toks nepritapimas, žinoma, būdingas daugiausia vyresniajai kartai, ypač tiems jos atstovams, kurie ne savarankiškai verčiasi, bet per dieną kalbasi su fabriko mašinomis, o laisvalaikio eina į bažnyčią, kurioje laikomasi lietuviškos pamaldos, į salioną, kuriame tikisi sutikti lietuvių, į lietuvišką susirinkimą. Senos tautinių nesupratimų žaizdos kartais net jaunimui sudaro kliūtį bendrauti, kaip atsitiko ir Barono „Abraomo ir sūnaus“ veikloje Stukeno dukraitėi Annai, kurios simpatija Jerzy nekentė vokiečių.

Žymiai kitokia yra dabar „Atėties“ leidyklos pateiktą A. Barono pasakojimų knyga „Šilko tinklai“.

Tų pasakojimų knygoje yra septynetas, ir tik viename jų, „Pavasariniai vėjai“, susitinkame su rašytojo tokiu, koks jis daugiausia ligi šiol buvo: lietuviškų problemų sukūrimo be susikandimo. Tai istorija Jurgio Rutkaus, Sibiro tremtinio, kuris atvažiuoja paviešėti į Ameriką. Pasakojimas nedidelis, vos keiliolikos puslapių, bet A. Baronas jame išskėlė nemažą aktualijų: čia ir aštri kritika tų lietuvių, kurie dolerį padarė savo namų viešpačiu ir nebejauciančią reikalo skaityti lietuviškus laikraščius bei knygas, ir keletas dyglių bolševikams Lietuvoje, Sov. Sąjungoje, ir kairiųjų lietuvių tas naivus nesiorientavimas Lietuvos gyvenime, ir būdingas inteligentiško svečio didelis domėjimasis svetur pasidžiūsiams mūsų leidiniams. Tiesa, tos aktualijos, galia, nevisada pakankamai suvirškintos, Rutkaus pasisakymai nekarta panašūs gal ir į paties A. Barono parašytų laikraštinį vedamųjų ir straipsnių kultūros klausimais ištraukas:

Ir dabar nėra gerai. Tu turi tai, ką duoda komunistai, tu skaitai, ką tau jie spausdina, tu klausai tai, ką jie skelbia per radiją, viską darai, ką tau sako ir duoda. Niekas pagaliau ir neskaito jų spaudos, tiek tiek, kiek reikia. Žinoma, kiek geriau su specialiais žurnalais. Ten galima ko nors rasti.

Arba, štai, Rutkaus pažiūra į užsienio lietuvių laikraščius:

Jie puikiai informuoti. Su mažomis išimtimis viskas rašoma teisingai, kiek tai liečia Lietuvą, Rusiją ar Rytų Europą. Žinoma, kai kas gal kiek kitaip, bet iš esmės teisingai. Žiūrėk, ir vienas laikraštis su kitu barasi. To aš neatsimenu net iš nepriklausomos Lietuvos metų.

Arba jo priekaištai giminaičiams:

Tu neskaityti jokių laikraščių. Kiek aš mačiau pas Stasę knygų, o pas tavę ne vienos. Tu neskaityti jokio žurnalo, tu išduodi tuos, kurie mirė ar dar ir dabar tebėra Sibire.

Galima netikėti, kad Rutkus buvo toks akizara jį išsivietusiam ir globojusiam giminaičiui gydytojui. Galima galvoti, kad žmonės juk pokalbiuose nešneka tokiais taikliai propagandiniais sakiniams, kurių čia tik dalis teisrašyta. Tačiau jokių būdu negalima paneigti, kad A. Baronas šioje vaikščioja karštai lietuviškos kasdienybės akmenimis ir dar stipriai įkaitintais. Rutkus juk ne vienas šandien atvažiuoja paviešėti, tik gal rečiau toks, kuris yra Sibire augęs ropes, griežčius ir ridikus, nes šitokie nelabai teisleidžiami. Daugumas tų atvažiuo-

jančių būna politiškai kitaip pakaustyti.

Visuose kituose pasakojimuose veikėjai taip pat yra lietuviai, bet jų išgyvenamosios problemos visuotinės — bendražmogiškos ar amerikietiškos.

Uošvė yra dažna anekdotų tema ir tai neigiamai. A. Baronas jai paskyrė pasakojimą „Gerassūnus“, kuriame susitinkame su savo vyrą valdžiusia, o palaipsniui ir marčią į savo rankas perimančią Stakienę. Dėl jos klisimos išyra šeima. Tokiame pasakojime, be abejonės, sunku net laukti ko nors lietuviško. Daugiau jaunimo problema gvildinama „Bausmėje“. Tėvas be jokios atodairos nubaudžia savo dukterį, pervėlia grįžusią iš jaunimo pasilinksminimo. Tai lemtingas lūžis tos jaunulės gyvenime. Ji ne tik išsina iš namų, bet ir tampa tokią atkaklia, kad net išteka už prieglaudą jai suteikusio vyro, kuriam viengungystė ir girtavimas buvo idealas. Seima iširo, bet duklė vistiek pas tėvus nebegrižo.

„Sešelyje“ tėvas mylėjo sūnų, o sūnus tėvą. Bet, deja, kai tėvas mirė, tai sūnus net į laidotuves nenuvažiavo, nes tuomet su žmonele turėjo važiuoti atostogų. Kad ta jo žmonelė nelietuivė, atrodo, jokios įtakos neturėjo sūnaus pasielgimui.

„Žmonoje“ tragedija įvyksta taip pat ne dėlto, kad veikėjai lietuviai, o todėl, kad jų kelyje pasipainioja Reginą Indrašiūnę dovanomis į save palenkęs Steigeris. „Sraunios upės“ jaunasis gydytojas sūnelis Rimas, suvilijęs gimnazistę Lindą, gal jau galėtų būti laikomas būdingu amerikiečių, jų taip garbinamam sportininko tipu. Kol jis santykiu su ta Linda, pasirodo kaip būdingas amerikietiškas sportininkas plevėsa. Turbūt tik moralisto palinkimų turįs A. Baronas priverčia jį jau žymiai vėliau graužtis dėl savo pasielgimo.

Kad A. Baronui nesvetimas palinkimas iš moralinio taško pažūrėti į savo veikėjų, nebūtinai pavyzdžiui galėtų eiti šio rinkinio pats trumpiausias pasakojimas — „Tėvas“. Pasakojimo Tomas — paskutinės rūšies didmiesčio valkata, senais lietuviškais terminais šnekanč, „dinatrušė“, kuris net savo kampe neturi. Tokie žinomi Amerikos ir kitų kraštų didmiesčiai. Ir lietuvių jų eilė yra. Bet tasai padugnį atstovas Tomas, nors iš savo dukters priima jos moliiniam kiškutyje sutaupytus centus, visdėlto jaučiasi, lyg būtų kažką apiplėšęs, ir draugo klausimas, ar jis nebus pavogęs, sukelia jam siaubą. Valkata, nukritęs tiek jau žemai, kad labiau jau, rodos, nebegalima, o vistiek dar turi nemažą moralinių žmoniškų skrupulų!

Kai lygini aną pasakojimą apie Rutkų su visais kitais pasakojimais ir juose nepuštais žmonėmis, pats atsiduri prieš tiesiog neatsakomus klausimus, kurie iškyla nebūtinai vien A. Barono kūriniams skaitant. Kiek literatūra gali ar turi būti tautinė? Kas yra ta tautinė literatūra?

Lietuvių literatūra, jeigu turėsime galvoje geriausias jos pavyzdžius, visada buvo tautinė ta prasme, kad jai vis rūpėjo lietuviškos problemos. Maironis ar Vaižgantas ar Dionizas Poška tiek pat lietuviški, kiek Tomas Mannas vokiškas ar Selma Lagerlöf švediška. Tačiau yra ir visuotinių žmoniškų problemų, kurios nesvetimos ir lietuviams. Ar nuo jų turėtų bėgti lietuvis rašytojas? Jis ir nebėga. Tikrai gal kitų rašytojų knygos mes nuolat susiduriame su visuotinėmis temomis ir jau įpratome nebeieškoti lietuviškumo (pvz., Jurgio Jankaus). Aloyzas Baronas buvo perdem lietuviškas, ir kai naujesniuose jo raštuose lietuviškumą primena daugiau tik tautinės pavardės, mes turbūt ir pasijuntame sutrikę. Kas nebus skaitęs kitų A. Barono knygų, tam ir sutrikti nebus ko.

K. Abr.

Naujasis prof. Maceinos veikalas

Pastabos apie premiją laimėjusią knygą „Krikščionis pasaulyje“

P. CELIESIUS

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Iš šio A. Maceinos knygos išrašo išryškėja, kad nevisada ir hierarchai yra kompetentingi spręsti apie konkrečius kultūros reikšinius ar konkrečius kūrinius, ar jie atitinka Dievo žodį, jo valią ir jo teisę. O jeigu tam tikras hierarchas arba net dalis Bažnyčios hierarchų daro „istorinę klaidą“, o specialistas pasauliškis žinovas tai mato ir suvokia, kad tai yra „klaida“, kaip tada jis turi reaguoti? Tyklėti ir laukti, kol istorija pamokys? Tokių istorinių klaidų Bažnyčios hierarchų tarpe pasitaiko apskiai ir dabar, ypač Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kur hierarchų dauguma jaučiasi kaip Bažnyčios kunigaikščiai. Jie be atodairos sprendžia su parapija susijusius ekonominius, architektinius, tautinius, meninius reikalus, uždarinėdami tautines parapijas prieš žmonių valią, neleiddami tautiniams motyvams statydinti šventovių, neleiddami tautinėms grupėms steigti naujų parapijų, nusavinami parapijų santaupas vyskupijos tikslams, naudodami vyskupijos išdo santaupas pakankamai neišvirtiems eksperimentams ir t.t. Visi šie minėtieji faktai rodo laikurių hierarchų politinį suplakitį jiems Kristaus pavesto tikėjimo kompetenciją su jų kompetencijai tiesiogiai nepriklausančia kultūros sritimi. Kaip tokiais atvejais turi pasauliškiai elgtis? Kaip jie turi bendradarbiauti su hierarchija, kad panašią „istorinių klaidų“ neįvyktų?

Kalbėdamas apie nusilenkimą Bažnyčios autoritetui ir dar kartą prisiminęs tuos hierarchus, kurie dabarties gyvenime daro klaidų, („hierarchija yra padariusi istorijoje didelių klaidų“, 347), A. Maceina skiria ir pasauliškio klusnumą hierarchams. Esą reikia paklusti tikėjimo ir doros srityje, kai hierarchai skelbia „bendrąs tikėjimo bei doros dėsnius“ (351); tuo atveju pasauliškiai yra palenkiami hierarchams „visu plotu“, nes „tai ne viršinis nusilenkimas įsakymui, bet vidinis paklusnumas tikėjimui“ (t.p.). Neprivalu paklusti, kai hierarchai peržengia savo kompetencijos ribas, nes kultūrinė sritis yra nuo hierarchijos nepriklausoma (plg. 351).

Be to, pasauliškio klusnumas hierarchams esti tik tada nuosirdus, kai šis savo autoritetą grindžia ne valdovišku, bet broliškumu. „Kur autoritetas yra valdoviškas, — sako A. Maceina, — ten klusnumas yra vergiškas; kur autoritetas yra broliškas, ten ir klusnumas yra broliškas“ (349). Žmoniškumas Bažnyčioje privalo būti apsprendžiamas „ne valdovo valdinio, bet brolio-brolio santykiu“ (348).

Hierarchų autoritetui paklusti labai kenkia taip pat jų išdidumas, nepaisant pasauliškio geros valios bei jų noro pasitarti. „Kiekvienas tikinčiųjų skundo ar prašymo nepaisymas, — sako A. Maceina, — kiekvienas norinčio pasitarti nepriėmimas pažeidžia tarybinį autoritetą pobūdį ir Kristaus nušizeminimą aptemdo žmoniškios puikybės šešėliu“ (347).

A. Maceina iškelia hierarchų tarpe pasitaikančias negeroves ir nurodo, kokias jie turėtų būti: aiškūs (skelbdami dieviškąjį mokslą), kuklūs, broliški. Bet tai anaipol neišsprendžia problemos, nes trūksta nurodymo priemonių, kuriomis būtų galima bandyti taisyti „istorines klaidas“. Faktų pažymėjimas ir idealios būsenos (kokias turėtų būti) nurodymas dar nerieškia problemos sprendimo. O ją reikia kaip nors spręsti, kad nesikartotų „istorinės klaidos“. Ką daryti? Kelti revoliuciją? Prieš ją A. Maceina griežtai pasisako, nes „nei tiesa, nei melė prievertos pakęsti negali“ (284).

Man rodosi, kad Vatikano II susirinkimas yra suradęs, jeigu ir nevisiškai sėkmingai, tai visdėlto daug pagalbos teikiančią priemonę. Toji priemonė yra tarybų įsteigimas pasiūlymas. „Jei galima, — sakoma, „Pasauliškio apaštalavimo“ dekretu, — tebūnie steigiamos tarybos, apimančios vieną ar daugiau parapijų, diecezių ir kraštų“ (II, 161). Pirmaeilis, tiesa, tarybų tikslas yra „padėti Bažnyčiai apaštalauti Evangelijos skelbimo ir žmonių pašventinimo srityje“ (t.p.), tačiau tarybos yra raginamos imtis taip pat „labdaros, visuomeninės veiklos ir kitų sričių“ (t.p.). Tarybos yra Bažnyčios organas, kuris geriausia būdu gali išvystyti bendradarbiavimą tarp dviasių ir pasauliškio, nes į jas turi būti kviečiami atstovai iš „dviasių, vienuolių ir pasauliškio“ (t.p.).

Nors A. Maceinos manymu tos tarybos, kaip kolektyvinis

vienetas, „yra pajėgus sukelti Bažnyčioje dar daugiau samysio“ (362 ir t.), tačiau tik tarybos yra prieinamiausias būdas pasauliškiam pareikšti savo nuomonę, legalus kelias prieiti prie hierarchų ir tartis netik apaštalavimo, bet ir „kitų sričių“ reikalais. Taigi, ir tautinių parapijų, ir tautiniams motyvams statydinti šventovių, ir parapijų santaupų, ir šventovių architektūrinio bei tapybinio meno, žodžių, visais kultūriniais reikalais, betarpiskiai susijusiais su parapijos tikinčiųjų bendruomene bei tikybiniais pastatais.

O dėl „samyšio“, kurį A. Maceina primena, nėra ko perdaug baimintis. Jau JAV gyvenimo praktika parodė, kad tik maištavimu būdu ir gali pasauliškiai leviama prabilti ir hierarchus ir tuo būdu daug ką laimėti. Kur negelbsti legalūs pasitarimai, ten, pasirodo, yra lemtingi maištavimai. Tik tokių būdu ir galima „kalbėti“ su tais hierarchais, kurie jokių būdu nesileidžia nei į pokalbius, nei į pasitarimus, nei nori suvokti, kad kultūrinė sritis priklauso ne hierarchų autoritetui, bet pasauliškiam, atitinkamų sričių specialistams. Todėl man rodosi, kad tarybų steigimas yra pats moderniausias Vatikano II susirinkimo siūlomas būdas bendradarbiauti dviasių klusnumu su pasauliškiais bei spręsti atsitiktines klaidas.

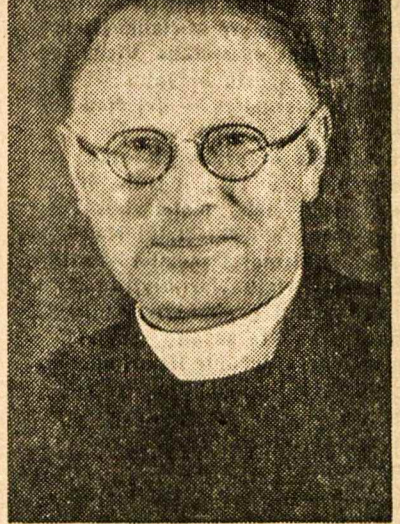
Iš Vatikano II susirinkimo pasiūlymo steigti mišrias tarybas taip pat išryškėja, kad tos tarybos nariai yra renkami demokratiniu būdu, o ne hierarchų pakvičiami, kaip kad buvusieji parapijų komitetai. Todėl jie yra kompetentingi atstovauti savo bendruomenėms ir teisėtai pareikšti jų pageidavimus.

ATSIUSTA PAMINĖTI

LIETUVIŲ TAUTOS IR VALSTYBES ISTORIJA. Pirmoji dalis, redaguota Vincento Liulevičiaus. Istorijos vadovėlis lietuvištinų mokyklų IX skyriui arba V klasei. Išleido JAV LB švietimo taryba Čikagoje 1974 m. su JAV Lietuvių Fondo parama. 200 psl. kietais viršeliais. Kaina — \$5.

Kazimieras Barauskas, PRISIKE-LIMO ŽMONES. Religinių straipsnių pomirtinis rinkinys. Aplankas — Kazio Veselkos. 224 psl. minkštasis viršelis. Kaina \$4. Čikaga, 1974 m. Spaudė „Draugo“ spaustuvių. Galima gauti „Draugo“ administracijoje, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Ceslovas Valdemaras Obcarkas, LAIKAI NESA ŽMONES. Eilėraš-

Prof. Juozas Gutasukas jau 40 metų redaguoja Skotijos lietuvių laikraštį „Išvili Draugas“, kuriam suėjo 60 metų

čiai. Viršelis ir vinjetės Felikso Ramono. 103 psl. minkštasis viršelis. Kaina — \$3. Išleido 1974 m. žurnalas „Saltinis“, 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, Britain.

Bronys Raila, PAGUODA, I dalis. Akimirksnių kronikos 4. Viršelis — dail. Kosto Jezerko. Nidos Knygų Klubas 1974 m. leidinys nr. 91. 430 psl. minkštasis ir kietais viršeliais. Kaina nariams — \$4, nenariams — \$5, kietais viršeliais — \$0.50 brangiau. Nida Press, 1 Ladbroke Gardens, London, W11 2PU, Britain.

Alfonas Tyruolis, DIEMEDŽIO PAUNKSMEJĖ. Sonetai. Viršelis dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvienės. 36 psl. minkštasis viršelis. Kaina \$2. Išleido 1974 m. žurnalas „Saltinis“, 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, Britain.

Kompoz. Bronius Budriūnas ir poetė Birutė Pūkelėvičienė, PASKUTINIS BIRZELIS. Lietuvių gydytojų korporacijos „Fraternitas Lithuanica“ paskelbto konkurso premijuota daina mišriam chorui su fortepijonu palyda. Viršelis — Paulius Jurko. Tiržas 700 egz. Kaina \$3. Choras ir muzikos mėgėjams leidinys platinamas nemokamai. Išleido 1974 m. konkurso skelbėjas. Galima gauti „Darbininko“ administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA.

Vysk. M. Valančinskas lituanistikos mokykla 1949-74. 25 metų darbo šventės. Hamilton, Ont., 1974 m. Redagavo: Jonas Mikšys, Antanina Mikšienė ir Kazys Mileris. Viršelis Algio Trumpicko. 76 psl. minkštasis viršelis. Kaina nepažymėta. Galima gauti pas mokyklos vedėją J. Mikšį, 120 Dunsmore Rd., Hamilton, Ont. L8M 1S6.

mus, pastabas ir net teisėtus reikalavimus. Tai ir yra vienas būdų teisėtai pasiekti hierarchus ir jiems pareikšti, ko bendruomenė nori ir kas ją piktina.

Grįžtant prie pradžioje minėtų pastabos, kad A. Maceina, sutraukdamas savo mintis į pagrindines pasauliškio samones žymes, ragina pasauliškis būti hierarchams klusniais, išsireikš perdaug nelygstamai. Šioje išvadoje labai tiko sąlygoti: „kai jie skelbia tikėjimo ir doros bendrus dėsnius“, nes ši sąlyga yra tiesiogiai plaukianti iš poskyrio „Nusilenkimas bažnytiniam autoritetui“. Sakau tai dėlto, nes jau teko ngirsti kairiųjų uolių pasauliečių apaštalavimo narių pastabas, girdi, A. Maceina „Krikščionis pasaulyje“ kyngos baigiamame raginiame pasauliečiams absoliučiai paklusti hierarchų autoritetui nepasako nieko naujo. O jeigu autorius būtų baigminį raginimą išreiškęs sąlygotai, tas raginimas būtų buvęs ir naujas, ir tikslus, nes toji sąlyga plaukia iš veikalo sklaidos.

Manau, kad šios kelios mano išskeltos pastabos jokių būdu nemenkina A. Maceinos tokio puikaus veikalo apie pasauliškio vaidmenį Bažnyčioje, o tik reiškia, kad jis turi progos ir toliau skleistį krikščionies vaidmens Bažnyčioje sampratą. O mes, skaitytojai, būsime jam už tai nepaprastai dėkingi.

Antanas Maceina, KRIKŠČIONIS PASAULYJE. Pasauliškio vaidmo išgany mo istorijoje. Išleido „Krikščionis Gyvenime“ leidykla 1973 m. 400 psl. Irašus piešė Telforas Valius. Spaudė „Draugo“ spaustuvių. Mecenatas — Toronto lietuvių Sv. Jono Krikštytojų parapija. Antrąją laidą spausdino Lietuvių Enciklopedijos spaustuvių Bostone 1974 m. Kaina — \$7.00.

čiai. Viršelis ir vinjetės Felikso Ramono. 103 psl. minkštasis viršelis. Kaina — \$3. Išleido 1974 m. žurnalas „Saltinis“, 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, Britain.

Bronys Raila, PAGUODA, I dalis. Akimirksnių kronikos 4. Viršelis — dail. Kosto Jezerko. Nidos Knygų Klubas 1974 m. leidinys nr. 91. 430 psl. minkštasis ir kietais viršeliais. Kaina nariams — \$4, nenariams — \$5, kietais viršeliais — \$0.50 brangiau. Nida Press, 1 Ladbroke Gardens, London, W11 2PU, Britain.

Alfonas Tyruolis, DIEMEDŽIO PAUNKSMEJĖ. Sonetai. Viršelis dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvienės. 36 psl. minkštasis viršelis. Kaina \$2. Išleido 1974 m. žurnalas „Saltinis“, 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, Britain.

Kompoz. Bronius Budriūnas ir poetė Birutė Pūkelėvičienė, PASKUTINIS BIRZELIS. Lietuvių gydytojų korporacijos „Fraternitas Lithuanica“ paskelbto konkurso premijuota daina mišriam chorui su fortepijonu palyda. Viršelis — Paulius Jurko. Tiržas 700 egz. Kaina \$3. Choras ir muzikos mėgėjams leidinys platinamas nemokamai. Išleido 1974 m. konkurso skelbėjas. Galima gauti „Darbininko“ administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA.

Vysk. M. Valančinskas lituanistikos mokykla 1949-74. 25 metų darbo šventės. Hamilton, Ont., 1974 m. Redagavo: Jonas Mikšys, Antanina Mikšienė ir Kazys Mileris. Viršelis Algio Trumpicko. 76 psl. minkštasis viršelis. Kaina nepažymėta. Galima gauti pas mokyklos vedėją J. Mikšį, 120 Dunsmore Rd., Hamilton, Ont. L8M 1S6.

PRISIKE-LIMO KAPINĖS FILADELFIJOJE priglaudė ilgametį Fordham universiteto prof. dr. Antaną Vasi-Vasilauską, mirusį birželio 18 d. rytą dėl širdies sutrikimo. Velionis buvo suvalkietis, gimęs 1902 m., mokėsis Vilkaviškio ir Marjampolės gimnazijose, istoriko diplomą gavo 1930 m. Vytauto D. universitete. Vienos universitete studijavo paleografiją, diplomatiką, tobulinosi istorijoje ir 1935 m. apgynė doktorato disertaciją. Akademijai darbą nepriklausomai Lietuvoje pradėjo vyr. asistentu Vytauto D. universitete ir užbaigė docento Vilniaus universitete. Pokario metais profesoriavo Pabaltijo universitete Pinneberge, V. Vokietijoje. Atvykęs į JAV, 1950-53 m. buvo rusų kalbos lektorium Syracuse universitete, nuo 1954 m. iki mirties — rusų kalbos profesorium Fordham universitete. Gyvenimo aplinkybių padiktuotą nukrypimą nuo istorijos velionis atpirko bendradarbiavimu Lietuvių Enciklopedijoje, įsijungimu į Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos veiklą. Fordham universitete su kun. dr. V. Jaskevičium suorganizavo keliolika vasarų veikusių lituanistikos kursų išsivijusių lietuvių jaunimui. Prieš mirtį buvo pradėjęs ruošti ilgoką rašinį apie Vytauto Didžiojo diplomatiką dr. V. Maciūno redaguojamiems „Lituanistikos Darbams“, bet nesukubo užbaigti. Šeimai buvo pareiškęs pageidavimą, kad laidotuvių dalyviai vietoj gėlių aukotų Vasario 16 gimnazijai. Vykdam šį jo paskutinį prašymą, gimnazijai paramėti buvo surinkta nemaža dolerių suma.

DR. ANTANAS LIPSKIS dalyvavo Amerikos gydytojų metinės konferencijos proga Čikagos McCormack rūmuose surengtoje gydytojų meno darbų parodoje ir laimėjo tris antrąsias premijas, tokių jų skaičiumi pralenkdamas visus kitus dalyvius. Premijos jam buvo paskirtos už nulipdytą „Senelį“, molinę vazą „Pasaulis“ ir aliejinės tapybos kūrinių „Modeliai“. Iš viso jis šioje parodoje buvo išstatęs keturis savo darbus, kurių tik vienas liko nepremijuotas. Dr. A. Lipskis kūrybai skiria savo laisvalaikį.

KUN. DR. JONAS WEISENGOFF, Čikagos De Paul universiteto profesorius, atšventė kunigystės keturiasdešimtmetį. Jis yra talentingas kabininkas ir Sv. Rašto žinovas, prisidėjęs prie naujosios laidos „The New American Bible“ išvertimo. Vašingtono katalikų universitete kun. dr. J. Weisengoff 1938-56 m. yra skaitęs hebrajų kalbos, biblinės graikų kalbos ir Sv. Rašto kursus. Čia jis ypač suartėjo su ukrainiečiais studentais ir išvertė į anglų kalbą ukrainiečių liturginius tekstus. Dėl šio ryšio net ir padėkos Mišias atnašavo ukrainiečių šventovėje ukrainiečių kalba. Iš tikrųjų po šia vokiška pavarde slepiasi tikras lietuvis, gimęs Marylando valstijoje 1909 m. ir šiuo metu gyvenantis Brighton Parko lietuvių parapijos klebonijoje. Jo tėvo pavardė buvo Vaisonas, bet rusų pagirūnai ją surusino į Weisengoff. Norėdamas susilpninti pavardės rusiškumą, jis įjungė „g“ raidę ir tapo vokiškai skambančiu Weisengoffu. Sukaktuvininkas laisvą kalbą lietuviškai ir dar keliomis moderniomis kalbomis. Savo išmoktas kalbas jis skyrė į keturias grupes — germanų, lotynų, slavų ir hebrajų. Kiekvienoje grupėje yra apvaldęs po keletą giminingų kalbų. Jis turbūt yra vienintelis lietuvis, mokantis rumunų, islandiečių, siričių, arabų kalbas ir netgi seniai išmirusią sumerų kalbą. De Paul universitete kun. prof. dr. J. Weisengoff dėsto filosofiją, teologiją ir senovės istoriją.

LIETUVISKŲJŲ STUDIJŲ XXI SAVAITĖ šiemet bus rugpjūčio 4-11 d. Morschake, Šveicarijoje. Programon įtraukta eilė įdomių paskaitų: dr. A. Geručio — „Lietuviai Šveicarijoje“, V. Natkevičiaus, M. A. — „Idėjinė Jurgio Baltrušaičio ir Faustos Kiršos poezija“, dr. J. Ereto — „Šveicarai Lietuvoje“, kun. dr. J. Vaisnoras — „70 metų nuo spaudos draudimo panaikinimo“, doktoranto P. Nevilio — „Kooperacija nepriklausomoje Lietuvoje“, dr. K. Cėginio — „30 metų mūsų tremties“, rašytojo R. Giedraičio-Spalio — „Prez. Antano Smetonos 100 metų gimimo suaktis“, dr. J. Griniaus — „Juozas Paukštelis romanistas“. Kun. prof. dr. Jonas Jūraitis skaitys paskaitą „Vieno pasaulio ribose?“, nagrinėdamas 1919 m. Šveicarijoje parašytą prof. Stanislo Salkauskio veiklą „Sur les confins de deux mondes“ dabartinės Lietuvos būklės šviesoje. Įvadinį žodį tars ir lietuvių poezijos vertimus į vokiečių kalbą skaitys kun. A. Franzkeit. Dalyviams bus parodytas prof. dr. Lūdos Alsen iniciatyva JAV sukurtais filmas apie M. K. Čiurlionį. Numatoma jau tradicinę tapusi tėvynės valandėlė. Lietuvių dailininkų kūrinių iki rugpjūčio 8 d. truksianti paroda bus atidaryta liepos 28 d. Liucerno senosios rotušės salėje. Savaitės dalyviai parodoms bus nuvežti ekskursijų laivu.

POEZIJOS ANTOLOGIJA „Tre-tieji vainikai“ jau renkama Čikagoje. M. Morkūno spaustuvių. Redaktoriai Paulius Jurkus, Anatolijus Kairys ir Pranas Naujokaitis antologijon įtraukė 50 išsivijusių poetų, nepatekusių į K. Bradino redaguotą antologiją „Lietuvių poezija III“.

POEZIJOS ANTOLOGIJA „Tre-tieji vainikai“ jau renkama Čikagoje. M. Morkūno spaustuvių. Redaktoriai Paulius Jurkus, Anatolijus Kairys ir Pranas Naujokaitis antologijon įtraukė 50 išsivijusių poetų, nepatekusių į K. Bradino redaguotą antologiją „Lietuvių poezija III“.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

VASAROS SEZONO KONCERTŲ CIKLA Druskininkuose, M. K. Čiurlionio memorialiniame namelyje, pradėjo tarptautinių konkursų laureatas Lietuvos kvartetas kartu su tarptautinio konkurso laureatu P. Radzevičium. Pirmajam koncertui buvo pasirinkti M. K. Čiurlionio ir W. A. Mocarto kūriniai. Visą vasarą čia bus rengiami fortepijono muzikos koncertai, kuriuose M. K. Čiurlionio, F. Sopeno, B. Dvariono, R. Schumanno bei kitų kompozitorių kūrinius atliks tarptautinio M. K. Čiurlionio konkurso laureatai — A. Juozapėnaitė, R. Bekionis, A. Dvarionaitė, B. Vainiūnaitė ir kt.

JONO JABLONSKIO giminėje Kubilėliuose, Šešupės pakrantėje netoli Kudirkos Naumiesčio, dar tebestovi jo gimtoji sodyba, kurią išaiškino ir surado Šakių rajono kraštotyrininkai. Didžiojo kalbininko atminimui pagerbti čia buvo atidengtas paminklinis akmuo, dalyvaujant mokytojų ir literatūros mėgėjų. Iškilnėn jie atvyko iš rajoninės kalbininkų konferencijos Kudirkos Naumiestyje. Dalyvių tarpe buvo ir iš šių apylinkių kilęs filologijos mokslų kandidatas J. Pikilinskas. J. Jablonskis yra gyvenęs ir dirbęs Rygiškiuose, kur taip pat tebėra išlikusi jo sodyba. Jai restauruoti jau yra paruoštas projektas.

LIETUVIŠKŲ DAILININKŲ SAJUNGA papildė 28 vilniečių, 7 kauniečių, 5 šiauliečių, 2 panevėžiečių ir 1 druskininkiečių. Sąjunga buvo priimti: tapytojai K. Dereškevičius, A. Kuras, A. Stiško, A. Širkinė, A. Švėgžda, R. Trušys, B. Uogintas, P. Vaitekūnas, A. Visockis, skulptoriai R. Antinis, R. Daugintis, E. Jasiūnas, B. Kasperavičienė, I. Miškinytė, A. Zukauskas; grafikai S. Ikamas, M. Juknaitė, V. Jurkūnas, A. Kučaitė, D. Mažeikytė, I. Labutytė, R. Vėgaitė, V. Zigmantas, A. Žvilis; keramikai L. Navalinskienė, A. Šaltenienė, E. Tumkevičienė, E. Vasilevičienė, A. Visockienė; tekstilininkai S. Baltakienė, L. Jasūnaitė, Z. Martinaikienė, Z. Mickienė, N. Ulevičienė, J. Urbelienė; dailiosios odos dail. A. Slampakis, metalo plastikos dail. A. Šulauškas, kino dail. A. Sakalys, komercininkai dailininkai R. Gaušienė ir A. Mizgiris; dailėtyrininkai G. Balčiūnienė, P. Juodelis, M. Matušakaitė. Naujuosius narius sveikino Dailininkų Sąjungos pirm. J. Kuzminkis, vicepirm. K. Morkūnas, sekr. P. Gudynas.

ANTAKALNIO KAPINĖSE buvo atidengtas skulptoriaus S. Kuzmos sukurtas antkapis prieš trejus metus mirusiam antkapio kompozitoriui K. Brundzaiti. Šis proga Kompozitorių Sąjunga savo Vilniaus namuose vėlionę pagerbė atsiminimų vakaru, kuriame prisiminimai dailios J. Kaveckos, V. Laurušas, V. Montvila, O. Narbutienė bei kiti dalyviai.

LENIŲ GRADO FESTIVALIJE „Baltijos naktys-74“ dalyvavo choreografinių mokyklų absolventai ir vyresniųjų klasių moksleiviai. Liet

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

Perkant ar parduodant nekilnojamojį nuosavybę

visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 6,8 milijonų dolerių

Kasos valandos:	Moka už:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 2 metų 9%
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 8½%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias-savings s-tas 8¼%
Ketvirtadieniais 10 - 7	depozitų-čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10 - 8	Duoda paskolas:
Šeštadieniais 9 - 12	asmenines iki \$10.000 9%
Sekmdieniais 9.30 - 1	nekiln. turto iki \$70.000 9%

Skyrius Anapilyje veikia sekmdieniais nuo 10 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS Lietuviams.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

Saugesniai žiemos sezono važinėjimui patikrinkite

savo automobilius pas

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS ST. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

Atliekame visus autovežimjų mechaninius patarnavimus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT

BEST ELECTRO ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas

Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius laktus
- invalidumo pajamas
- nuosavybės draudą
- šeimos apsaugą
- studentų draudą
- fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life Rastinė: 363-7881
2 Carlton St., suite 714 Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Norintiem pirkti ar parduoti nekilnojamojį nuosavybę su malonumu sąžiningai patarnaus Mrs. H. BAILEY (BALČIONIENE)
United Trust Co., 2320 Bloor St. W.
tel. 762-8255 Namų: 535-0513

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)

persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus patarnavimus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Dėl šios priežasties prie jo nebuvo prileisti net ir spaudos atstovai. Prieš mėnesį jis buvo išleistas iš ligoninės, bet jį vėl turėjo sugrįžti. Atrodo, jo nervus yra paveikusi pirmosios žmonos mirtis prieš pusmetį metų. Šiuo metu jis jau yra vedęs antrą žmoną. Milijoną dolerių iš olimpinės loterijos buvo įgaliojimas atsiimti šeimos advokatas B. Owen. Pusę milijono dolerių laimėjo torontietis spaustuvės darbininkas J. MacLean, turintis finansinių sunkumų, dėl kurių bankas jam buvo nutraukęs kreditą. Dabar jis su šeima planuoja grįžti gimtojo N. Skotijon ir baigti universitete pradėtą studijas. Olimpinės loterijos bilietai bei jų sukaulelės turi tik numerius be bilietų pirkusio asmens pavardės ir adresų. Dėl šios priežasties laimėtojai būna dažnai nežinomi, kol jie patys nepasigarsina. Matyt, yra ir tokių, kurie iš viso nenori atskleisti savo tapatybės. Be minėtų laimikių, yra taipgi stambesnės \$250, \$200, \$150, \$125 ir \$100 tūkstančių sumos. Sekančiame laimingųjų bilietų traukime milijonieriais bus parduoti du asmenys.

Toronto universiteto disciplinos tribunolas suspendavo du prokomunistinės "Students for a Democratic Society" grupelės studentus, grasinimais neleidusius skaityti pranešimo š.m. kovo 13 d. iš JAV pakviestam prof. E. Banfieldui. Apie šį incidentą plačiai buvo rašyta "T2" gegužės 9 d. laidos straipsnyje "Triukšmas Toronto universitete". Dėl akademinės laisvės grubaus pažeidimo ketveriems metams buvo suspenduotas istorijos doktoratą ruošęs W. Schabas, trejiems metams — augštesnio laipsnio sociologijoje siekęs A. Leah. Kadangi sprendimas bus irrašytas į abiejų jaunuolių studijų knygučių, jų, atrodo, nepriims joks kitas universitetas Kanadoje, kol neužbaigs suspendavimo laikas. Abu suspenduotieji disciplinos tribunolo svarstymuose laikėsi labai arogantiškai, kaltindami tribunolo narius neobjektyvumu ir

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Sydnejaus lietuvių sporto klubas Kovas Australijos Alpse surengs šeštąją žiemos sporto šventę. Sužinojė iš Klevelande leidžiamo biuletenio "Sueiug Atgarsiai" apie aktyvią S. Amerikos lietuvių slidininkų veiklą, kvietė ir juos į šias varžybas. Deja, pakvietimas, atrodo, atėjo per vėlai.

Lenkija ilgą laiką pasižymėjo geriausiomis pasaulio bėgikėmis. Paskutiniu metu vėl iškilo nauja ypatingai gera bėgikė Irena Szewinska. Ji jau pagerino du pasaulio rekordus. Postdamė į įveikė 200 m pasaulio bėgimo rekordą, nubėgdama šį nuotolį per 22,0 sek. Varšuvoje ji buvo pirmoji moteris 400 m bėgime peržengusi 50 sek. ribą. Šį nuotolį į įveikė per 49,9 sek.

R. Vokietijos lengvaatletis R. Theimer pagerino pasaulio kūjo metimo rekordą, nusiviedęs įrankį 76,60 m (251-3¼). Jis pagerino senąjį rekordą, priklausantį V. Vokietijos W. Schmidt, 20 cm.

SPORTAS LIETUVOJ

V. Česiūnas, pasaulio ir olimpinis meistras, žitomire įvykusiose baidarių ir kanojų lenktynėse laimėjo dvi pirmąsias vietas. Dviejų kanojų lenktynėse kartu su J. Labanovu laimėjo 1000 m nuotolį per 3:51,0 (antroji vieta 3:53,3) ir 10.000 m per 46:01,0 (antroji vieta 46:06,0). Pasaulio vicemeistras Vienožiūdis tose pačiose lenktynėse vienvietė baidare 1000 nuotolį baigė trečias — 4:15,9. Nuo pirmos vietos atsiliko 0,9 sek.

Baku mieste įvyko Sov. Sąjungos laisvųjų imtynių turnyras. Kūno kultūros instituto I kurso studentas R. Pocius, dalyvaudamas pusssunkio svorio imtynėse, laimėjo I v.

Vilniaus Statyba sėkmingai užbaigė Sov. Sąjungos antrosios lygos krepšinio pirmenybes — laimėjo I v. Sekančiais metais Statyba, kartu su Kauno Žalgiriu, žais augščiausioje krepšinio lygoje.

Lengvosios atletikos rungtynėse Kaune M. Treinytė pasiekė puikią pasekmę, nušokusi į tolį 6 m 56 cm. Iki Lietuvos rekordo, jai pačiai priklausančio, trūkavo 6 cm. Tai geriausia tuo metu pasiekė Sov. Sąjungoje, viena geriausių pasekmių pasaulyje ir Europoje.

Lengvosios atletikos rungtynėse Vilniuje šiaulietis Eugenijus Skapas pirmą kartą peržengė 20 m ribą — nustūmė rutulį 20,21 m. Iki Lietuvos rekordo jam trūkavo 3 cm.

Stambios lengvosios atletikos rungtynės įvyko Postdamė. Dalyvau nemažas skaičius lietuvių. Geriausiai pasižymėjo jaunas ir daug žadančias vilnietis J. Grigas, laimėjęs I v. 3000 m bėgime su kliūtimis per 8:35,2. Jis tik 0,2 sek. įveikė čekoslovaką J. Horcie. I v. laimėjo ir šuolininkas K. Sapka, bet jis teperskio 2,14 m. R. Plungė nustūmė rutulį 19,83 m. Nors telaimėjo II v., tačiau apkenkė daug pagėjų Europos rutulininkų.

Europos stendinio šaudymo pirmenybėse Prancūzijoje Sov. Sąjungai atstovavo 4 Lietuvos šaudytojai. Rusų moterų komanda laimėjo aukso medali. Sloje komandoje šaudė ir vilnietė Virginija Macinkevičiūtė. Sovietinietė jaunių komandai atstovavo vilnietis Jurius Rauba ir kaunietis Algirdas Jašinskas. Jie grįžo su sidabro medaliais.

Septintoji krepšinio stovykla prasidės rugpjūčio 17 d. ir truks dvi savaites. Ji ir šiais metais bus Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Naujojoje Wasagoje. Pirmąją savaitę yra liks labai mažai vietų. Norintieji tą savaitę stovyklauti prašomi pasiskubinti. Džiugu, kad tą savaitę stovyklauš gausus būrys Vyčio ir Hamiltono jaunaisių krepšininkų. Vien tik iš Hamiltono — apie 20. Kaikurie Vyčio jaun. krepšininkų tėvai talkins šioje stovykloje.

Vyčio sporto biuletenis žada pasirodyti liepos pabaigoje. Naujajį biuletenį redaguos jaunosios kartos sportininkas Algis Stankus. Nektant laukiamie! A. S.

AUSROS ŽINIOS

Atvras golfo turnyras įvyks rugpjūčio 3 d. (pradžią — tee-off 12 v.) Royal Downs Golf & Country Club (buves Utopia) — viena mylia į pietus nuo Hwy 90 (BP benzino stotis) prie Essa 7th Line kelio. Visus golfo mėgėjus iš arti ir toli kviečiame dalyvauti.

Klubo golfo sekcijai šiais metais vadovauja Danielis Laurinavičius. Jam stropiai talkina Aloyzas Kuolas ir Rimas Strimaitis.

Klubo pirmą kartą ruošia vasaros linksdavakarių — šokių vakarą Wasagoje rugpjūčio 3 d., 7.30 v.v., Oakview Community Centre patalpose — prie pagrindinės Wasagos gatvės tarp 16-tos ir 17-tos Avenue. Sokiams gros Algio Dimsio orkestras. Visus kviečiame atsilankyti ir pasilinksinti.

VYČIO ŽINIOS

Indijos stalo tenisininkai neseniai lankėsi Kanadoje ir įvairiuose miestuose žaidė draugiškas rungtynes su kanadiečiais. Kanadai dažniausiai tekdavo pralaimėti, tačiau V. Nešukaitė, kaip pridera meisterė, nepralaimėjo nė vienų rungtynių.

Tarpusavio golfo turnyre jau sužaista nemažai rungtynių ir pradeda ryškėti būsimieji laimėtojai. Šiuo metu geriausiai laikosi: 1. E. Kuchalskis 16, 2. A. Balnis 11, 3. Z. Radzevičius ir A. Kilmas po 9, 3. V. Pulkys ir S. Rukša po 8. Dalyviai raginami nedelsiant sužaisiti kaip galint daugiau rungtynių.

Uždaros golfo pirmenybės, kurios dėl netinkamo oro buvo atidėtos, įvyks rugpjūčio 25 d., 1 v. p. p. Glen Eagles aikštynė. Visi vyčiai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

Pirmosios komandinės golfo rungtynės tarp Vyčio ir Ausros įvyko Vyčio atvirų pirmenybių metu Boltono aikštynė. Vyčiai laimėjo pirmąsias rungtynes 651-689 taškais. Sekančios dvi rungtynės įvyks Ausros ir KSA atvirų pirmenybių metu.

Saudymo sekcija savo veiklą numato pradėti Wasagoje — Gerojo Ganytojo stovyklavietėje. Tam jau gautas klebono kun. P. Ažubalio leidimas. Čia bus teorinės pamokos ir šaudymo pratybos. Šaudymus numatoma rengti kiekvieną sekmdienį 2 v. p. p. Jei atsisiras norinčių, galima bus rengti šaudymus ir šeštadieniais. Kviečiamas prie šaudymo prisijungti ir mergaitės. Visi šaudytojai turės gauti raštišką tėvų sutikimą, kurie jau atspausdinti. Vyčio šaudymo klubas oficialiai užregistruotas Otavoje "Shooting Federation of Canada", kuriai priklauso 340 klubų. Su šiais klubais ateityje teks rungtyniauti ir praeiti "Youth Educational Shooting programme". Valdžia klubui šiuo metu yra pasiuntusi 5 šautuvėlius. Sekcijos vadovas Antanas Kilmas Otavoje yra oficialiai išlaikęs instruktoriaus egzaminus. Visus jaunuosius šio sporto mėgėjus — berniukus ir mergaites — kviečiame išmėginti savo taiklumą.

SEKCIJOS VEIKLA

• XII-oji Romuvos stovykla prasidės ši šeštadienį, liepos 27. Visi registruojasi prie stovyklos vartų. I XII Romuvos stovyklą vyksta šios vadovės: D. Keršienė, G. Tarvydienė, R. Žilinskienė, I. Zubienė, L. Gvildienė, T. Kennedy-Tumaitytė, D. Garbalauskienė, D. Nausėdienė, I. Mackevičienė, B. Palilytė, S. Kazilevičiūtė, D. Brazdžiūtė, D. Jokūbiūtė. Visos skautės atsisveža darbo uniformas — ilgas ir trumpas tamšias kelnaites, mėlynas bliuzas su rūtele, jų neturincios galės įsigyti stovykloje.

• I "Gintaro" vadovų mokyklą, kuri šiais metais bus Romuvosje, vyksta šios "Satrijos" tunto skautės: Z. Silininkaitė, V. Pilipavičiūtė, V. Bumbulytė, J. Bekerytė, E. Gačionytė, V. Gačionytė.

• Ps. B. Abramaitienė vykdo "Lietuviškoji Skautija" knygos vaju. Kurie dar nesuspėjo atsakyti į pasiūstus laiškus, prašome tai atlikti.

• "Satrijos" ir "Rambyno" tuntai sveikina Elzą Jankutę 80 metų sukaikėms, linkėdami sveikatos ir ilgiausių metų.

• Liepos 13-14 d.d. Romuvos priešstovykliniuose darbuose talkino gausus būrys skautų vyčių.

vis dar arįstdami teigti, kad prof. E. Banfieldas yra rasistas, nors iš tikrųjų jis tėra urbanistikos specialistas, palietęs kai kurių grupių miestuose susidarytus gėtus.

Cekoslovakijos ledo ritulio rinktinės du žaidėjai — Vlovas Nedomanskis ir Ričardas Farda nutarė įsijungti į profesinę Toronto "Toros" komandą, priklausantią "World Hockey Association" lygai. Jiedu su šeimomis buvo išleisti atostogų Sveicarijion ir ten apsisprendę neįgrįžti. V. Nedomanskis su žmona ir mažamečiu sūnumi jau atskrido Torontan, o R. Farda tebėra Sveicarijoje, kur norėtų pasilikti jo žmona. Į abiejų žaidėjų pabėgimą, atrodo, yra įveltas ne tik politinis, bet ir finansinis motyvas. Ju pasitraukimas susilpnins Cekoslovakijos ledo ritulio rinktinę, kuri dažnai būdavo pavojinga Sovietų Sąjungos rinktinėi. V. Nedomanskis laikomas geriausiu žaidėju Europoje.

Kanados krašto apsaugos ministras J. Richardsonas paskelbė, kad 486 kanadiečiai kariai Kipro saloje nebuvo paleisti prezidentą arkiv. Makarios nuvertusio sukilimo ir kad jiems negresia joks pavojus. Kanados ir kitų valstybių kariuomenės daliniai Jungtinių Tautų vardu čia prižiūri karo pailaubas tarp graikų ir turkų kilmės kipriečių. Kanadiečiai yra keičiami kas pusę metų. Dabartinės edmontoniečių parašutintinkų grupės tarnyba Kipre pasibaigs gruodžio mėnesį. Federacinė vyriausybė išpėjo kanadiečius turistus atsakyti kelionės Kipre, kol neužsibaigs dabartinė politinė krizė. Spėjama, kad Kipre jau yra apie 50 civilinių kanadiečių, jų tarpe 16 studentų iš St. Catharines ir Toronto universitetų, vykdančių archeologinius kasinėjimus. Turkų pradėtą invaziją buvo lengvai sužeisti 9 kanadiečiai kariai.

Skautų veikla

• XII-oji Romuvos stovykla prasidės ši šeštadienį, liepos 27. Visi registruojasi prie stovyklos vartų. I XII Romuvos stovyklą vyksta šios vadovės: D. Keršienė, G. Tarvydienė, R. Žilinskienė, I. Zubienė, L. Gvildienė, T. Kennedy-Tumaitytė, D. Garbalauskienė, D. Nausėdienė, I. Mackevičienė, B. Palilytė, S. Kazilevičiūtė, D. Brazdžiūtė, D. Jokūbiūtė. Visos skautės atsisveža darbo uniformas — ilgas ir trumpas tamšias kelnaites, mėlynas bliuzas su rūtele, jų neturincios galės įsigyti stovykloje.

• I "Gintaro" vadovų mokyklą, kuri šiais metais bus Romuvosje, vyksta šios "Satrijos" tunto skautės: Z. Silininkaitė, V. Pilipavičiūtė, V. Bumbulytė, J. Bekerytė, E. Gačionytė, V. Gačionytė.

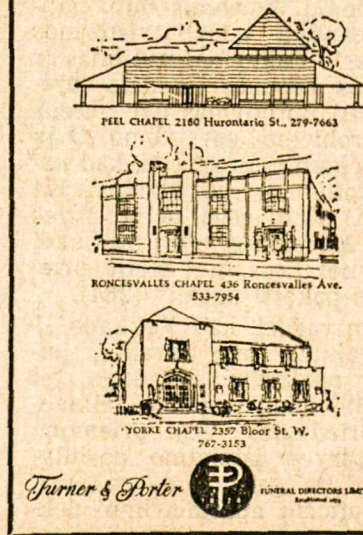
• Ps. B. Abramaitienė vykdo "Lietuviškoji Skautija" knygos vaju. Kurie dar nesuspėjo atsakyti į pasiūstus laiškus, prašome tai atlikti.

• "Satrijos" ir "Rambyno" tuntai sveikina Elzą Jankutę 80 metų sukaikėms, linkėdami sveikatos ir ilgiausių metų.

• Liepos 13-14 d.d. Romuvos priešstovykliniuose darbuose talkino gausus būrys skautų vyčių.

PARDUODAME LIETUVISKUS sūrus, estiška duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE Co. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

ČESNAKAS - SVEIKA TAU

Kaip puikus, natūralus prieskonis, česnakas šimtmečiais buvo vartojamas tūkstančiuose valgių. Europiečiai vartojo česnaką daugeliu metų kaip maistą, turintį natūralaus maisto savybių. ADAMS GARLIC PEARLES turi savybę gryninti žmogaus organizmą. ADAMS GARLIC PEARLES buvo parduodami per 35 metus ir patenkinami tūkstančių vartotojų. Dar šiandien nusipirki ADAMS GARLIC PEARLES ir pamatysi, kaip šis puikus, natūralus produktas tau patiks. Kapsulės paviršius neturi nei kvapo nei skonio!

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR ST. WEST

ISLINGTON — BLOOR, apie \$38.000 įmokėti, didžiulis, gražus 6 kambarių vienaauštis (bungalow). Garažas su dvigubu privačiu įvažiavimu, pilnai užbaigtas rūšys su akmeniniu židiniu per visą sieną, puikus didelis kiemas, atsiemias į parką, šildomas vandiniu-alyva. Viena atvira 10 metų skola.

OSSINGTON — BLOOR, apie \$7.000 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas. 10 metų atvira skola. Žema prašoma kaina.

BLOOR — RUNNYMEDE, atskiras puikus 7 kambarių namas, 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos, garažas su įvažiavimu, arti požeminio traukinio. Įmokėti apie \$20.000.

BLOOR — ALHAMBRA, atskiras 11 kambarių mūrinis namas, 5 virtuvės, 4 prausyklos, viskas naujai atremontuota, dvigubas garažas, gilus sklypas, netoli Lietuvių Namų, namas be skolų. Įmokėti apie \$20.000.

BLOOR — DUNDAS, visai nauji 6 kambarių kvadratinio plano, mūriniai namai, garažai su privačiu įvažiavimu, ramioje gatvėje, netoli Bloor požeminio bei krautvių. Bus baigti maždaug už 3 mėnesių.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
Al. Garbens Pr. Kerberis
Namų tel. HU 9-1543 Namų tel. LE 5-1584
St. Dargis namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam PARAMA
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

MOKA IMA

6% už depozitus 9% už asm. paskolas

8¼% už taupymo s-tas 8½% už mortgičius

9% už 1 m. term. dep.

Kapitalas — aštuoni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydije, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmdienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454

Lietuviams daroma NUOLAIDA

A. J. MORKIS Realtor • Sąžiningas patarnavimas. • Parūpiname mortgičius.

perkant ar parduodant nekilnojamojį nuosavybę bet kuriame rajone.

102 Riverwood Parkway Telefonas
Toronto, Ontario M8Y 4E9 233-5996

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamojį nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

DUFFERIN RADIO AND TV SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbaltis

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IS BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Dirbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvių aptarnauja Jonas Jurenas
430 BATHURST ST.
Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS BALDAI IR KT.
Vežamas turas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

ISPŪDZIAI IS EUROPOS

Siuo metu pats atostogų laikas. Jei lietuviai per ilgus metus atostogas daugiausia praleisdavo įvairiose vasarvietėse, nuosavose ar nuomotose, tai paskutinių metų jūntamas vis didesnis mūsų tautiečių keliavimas po įvairius pasaulio žemynus, nes žmonės pinigų turi ir nori kuo plačiau pakeliauti bei daugiau pasaulio pamatyti. Liepos pirmosiomis dienomis iš Europos grįžo lietuvių jėzuitų provincijolas ir Jaunimo Centro direktorius kun. Gediminas Kijauskas. Viena pavakare aplankęs Jaunimo Centra, bet ten dėl vasaros karščių bei atostogų neberadęs jokios gyvybės, ilgiau išsikalbėjęs su kun. G. Kijausku. Jis papasakojo išspūdžius iš Europos, kurie bus idomūs ir daliai laikraščio skaitytojui.

KUNIGŲ IR PASAULIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Kun. G. Kijauskas į Europą visam birželio mėnesiui vyko ne šiaip kaip turistais pasižvalgyti, bet specialiai pakviestas į ten rengtą lietuvių kunigų bei pasauliečių suvažiavimą prie Frankfurto. Jame dalyvavo apie 30 rinktinų atstovų, jų tarpe vysk. A. Deksnys, dr. J. Grinius, Vasario 16 gimnazijos direktorius dr. V. Natkevičius ir eilė kitų. Suvažiavime nagrinėta tema "Krikščionis Bažnyčioje". Ypatingai daug kalbėta apie pasauliečių dalyvavimą liturgijoje, apie pasauliečių vaidmenį K. Bendrijoje ir pan. Suvažiavimas įvyko Sekminių savaitgalį. Klausimai buvo diskutuojami gana plačiai. Vien kun. G. Kijauskas skaitė net penkias paskaitas. Suvažiavimo paskaitų bei diskusijų pagrindiniai metmenys neliks tik 30-ties suvažiavimo dalyvių prisiminimuose, bet bus perduoti Europos lietuvių kolonijoms bei parapijoms. Taip pat birželio mėnesį Vasario 16 gimnazijoje įvyko ir Europoje gyvenančių ateitininkų suvažiavimas, dalyvaujant taip pat apie 30 atstovų. Vasario 16 gimnazijoje, kur yra nemažai evangelikų, ateitininkų veiklą taip pat stengiamasi kiek galima pagyventi. Kun. G. Kijausko žodžiais, Vasario 16 gimnazija atlieka reikšmingą vaidmenį išeivijoje, ypač Europos lietuvių gyvenime. Mokininių ten dabar per 80. Pačios svarbiausios problemos esančios pinigai ir mokytojų trūkumas. Mokininių greit nepriūksia, nes jų nemažai iš Lietuvos persikelia į V. Europą ir stoja į lietuvių gimnaziją.

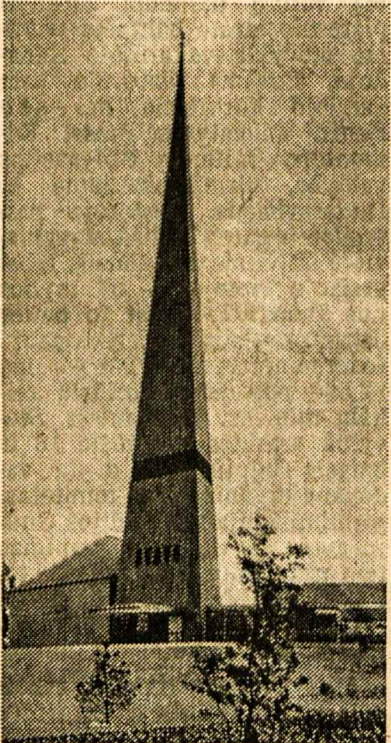
VOKIETIS, SKAITANTIS "TŽ"

Vokietij jėzuitą kun. Karolį Fulstą prisimena daugelis vyresniųjų lietuvių dar iš Lietuvos laikų, nes jis dirbo jėzuitų gimnazijoje Kaune ir ten ilgesnį laiką gyveno. Kun. G. Kijauskas, keliaudamas per Europą, kun. K. Fulstą susitiko V. Vokietijos kalnuose esančiuose vietiniuose jėzuitų namuose. Kun. K. Fulstas į savo jaunesnįjį ordino brolį prabilo gražia lietuvių kalba, kurioje girdėjosi net tam tikras provincializmas. Nors Maskva kun. K. Fulstą smarkiai puola, bet, kun. G. Kijausko pasakojimu, vokiečių okupacijos metais Lietuvoje kun. K. Fulstas lietuviams yra nemažai padėjęs bei apsaugojęs nuo įvairių okupanto represijų. Jo nuopelnui iš anksto į Eichstaedta, V. Vokietij

joje, buvęs pasiūstas ir nemažas būrys lietuvių klierikų, kurie vėliau, baigę seminariją, aktyviai įsijungė į išeivijos lietuvių sielovadą. Kun. K. Fulstas, SJ, dabar gyvendamas V. Vokietijoje, su lietuviams palaiko glaudų ryšį: jiems veda rekolekcijas, atlaiko Mišias, seka lietuvių gyvenimą Lietuvoje ir išeivijoje, informacijas sėdamasis iš "Laiškų Lietuviams" ir "Tėviškės žiburio". Šį idomų Kanados liet. savaitraštį kun. K. Fulstui yra užsakes vienas jo mokinys. Veiklus kunigas, nemaža širdies atidavęs ir Lietuvai, yra gimęs 1903 m. ir dabar atrodo sveikas ir darbštas.

BUVUSIOJE STOVYKLOJE

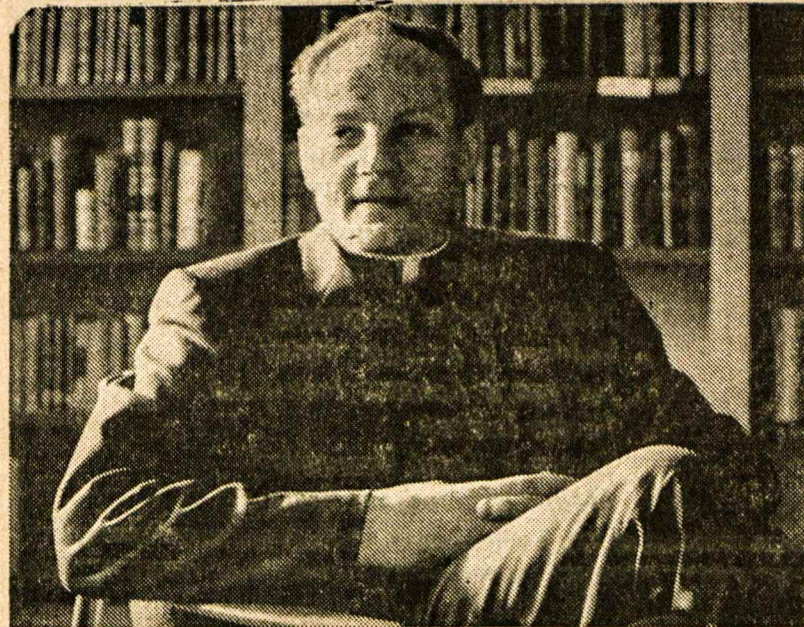
Apie 1948-49 m. į Kanadą pirmąjį pakilo lietuviai iš anglų zonos. Jų tarpe buvo nemažai vyrų ir merginų iš didžiosios Spackenbergo stovyklos prie Hamburgo. Toje stovykloje gyveno ir tenykštėje Tumo-Vaižganto liet. gimnazijoje mokėsi ir dabartinis liet. jėzuitų provincijolas kun. G. Kijauskas. Užsukęs į Hamburgą ir susitikęs su veikliu šiaurinės Vokietijos lietuvių kapelionu kun. V. Šarka, kun. G. Kijauskas drauge su juo nuvyko į Spackenbergą ant Elbės kranto. Spackenbergas, vėl pamatytas po 22 m., atrodė beveik nebeatpažįstamas. Pristatyta daug naujų, gražių namų, išaugusi nauja liuteronų šventovė su aukštu bokštu, išvesti meksfaltuoti keliai, žodžiu, vietovė padaryta beveik kurortu. Dar yra likęs ir vienas kitas namukas iš praeties, iš tų laikų, kai čia gyveno lietuvių karo pabėgėliai ar tremtiniai. Pvz. tose patalpose, kur buvo lietuvių gimnazija, dabar įrengtas albumų fabrikėlis, o buvęs mokininių bendrabutis baigiamas nugriauti. Ypač gražiai atrodančios lietuvių tremtinių kapinės, kuriose išsisi poeto Juozo Krūminio ir kitų lietuvių palaikai. Kai abu kunigai — G. Kijauskas ir V. Šarka nuvyko į Lietu-

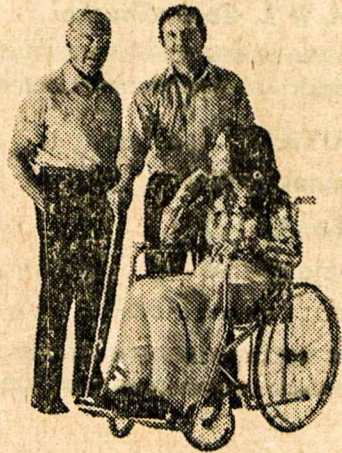
Buvusioje Spackenbergo lietuvių tremtinių stovykloje pastatyta nauja vokiečių evangelikų liuteronų Sv. Petro šventovė

vių kapines, rado ten lietuvių šeimas, bepuošiančias artimųjų kapus. Pasirodo, lietuvių ir Spackenberge yra dar like. Gaudami iš vokiečių valdžios pensijas ar pašalpas, jie gyvena palyginetį tvarkingai ir neblogo. O už stovyklos buvusiam miške — dabar didelės vokiečių kapinės. Jos užima milžinišką plotą, nes kapai ir paminklai pastatyti toli vienas nuo kito, palikta daug erdvės skverams, gėlynams bei pasivaikščiotojams. Toliau matyt pavyzdiniai su tvarkyti vokiečių karių kapai, o už jų plaukia plačioji Elbės upė. Taip lietuviams gerai pažįstamas Spackenbergas visai pakeitė savo veidą, kaip ir visa V. Vokietija. Artimiausiu metu, kai tik gaus leidimą iš vyskupo, kun. V. Šarka yra pakviestas pasakyti pamokslą Spackenbergo naujojo evangelikų-liuteronų bačnyčios, kurios nuotrauka čia matome.

LIETUVIŠKOJI SPAUDA —
• MŪSŲ TAUTINĖ ŠVIESA. •
• Remkime ją ir skleistume! •

Kun. G. Kijauskas, išrinktas antram terminui vadovauti lietuviams jėzuitams. Jis neseniai lankėsi V. Vokietijoje, kur aplankė daugelį tautiečių bei jų institucijų

ONTARIO PROVINCIIJA MANO, KAD JOS GYVENTOJAI, TURINTIEJI 65 METUS AMŽIAUS AR DAUGIAU, TAIP PAT AKLIEJI IR LUOŠIEJI, TURĖTŲ TURĖTI BENT 2600 DOLERIŲ METINIŲ PAJAMŲ.

Liepos mėnesį Ontario įves specialių priedų programą. Provincijos vyriausybė įsteigs specialų priedą prie federacinės vyriausybės garantuotų pajamų papildą. Tas priedas bus pakankamas garantuoti metines \$2600 pajamas vyresnio amžiaus žmonėms, kurie yra tikri Ontario gyventojai. Aklieji ir luošieji, kurie turi teisę gauti šeimos priedus, galės taip pat gauti ir specialųjį priedą.

Nuo rugsėjo 1 dienos nemokamai gaus gydytojo arba dantisto prirašytus vaistus tie asmenys, kurie turi teisę į minėtą specialųjį priedą, šeimos priedą arba federacinės vyriausybės garantuotų pajamų papildą. Vaistų kortelės bus siunčiamos automatiškai. Jų nereikia prašyti.

Kas gaus specialųjį priedą?

Jei esate 65 metų amžiaus ar vyresnis (su mažiau nei \$2600 metinių pajamų) ir gaunate senatvės pensiją ir garantuotą pajamų papildą, gausite savo čekį kiekvieną mėnesį automatiškai. Jums to nereikia prašyti.

Jei esate 65 metų amžiaus ar vyresnis (su mažiau nei \$2600 metinių pajamų) ir negaunate federacinės vyriausybės papildų, paskambinkite mums. Mūsų telefono numeris yra nurodytas žemiau.

Jei esate aklas arba invalidas ir gaunate pašalpą pagal Ontario šeimos priedų programą, gausite priedo čekį kiekvieną mėnesį automatiškai. Jums nereikia jo prašyti.

Jei esate aklas arba invalidas ir negaunate provincinės pašalpos, paskambinkite mums. Mūsų telefono numeris yra nurodytas žemiau.

Turite klausimų? Paskambinkite mums nemokamai. Sukite "0" (nuli) ir prašykite telefonistę sujungti su 8-2000. Metropolitinio Toronto gyventojai turėtų skambinti 965-8570.

Ontario

GUARANTEED ANNUAL INCOME SYSTEM

William Davis, Premier
Arthur Meen, Minister of Revenue
Rene Brunelle, Minister of Community and Social Services
Frank Miller, Minister of Health

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO

M6R 1X6

Visais kelionių reikalais
betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

SKAITYTOJAI PASISAKO

SKAUDULIAI... VYSTA MEDELIAI, AMŽINOJI TEMA

"TŽ" nr. 21, 1974. V. 23 Al. G. mantas straipsnyje "Lituanistinio švietimo skauduliai" sielosi dėl mokymo darbo sunkumų lituanistinėse mokyklose, nepakankamų to darbo rezultatų, dėl žemo lietuvių kalbos mokėjimo lygio. "Gerėjimo nesimato, o netolima ateitis gali būti dar mažiau žadanti". Stato kalusim: "Kas daryti? Programas vėl keisti, lengvinti, sunkinti...? Kur yra ir kas žino tą magišką formulę, kuri geriausiai atitiktų šių dienų reikalavimus ir mokinių nusiteikimą?" I tuos gyvybinius rūpesčius mėginu trumpiausiai atsiliepti.

Buvo daromi kaikiurių lietuviškų šeimų gyvenimo stebėjimai maždaug 15 metų laikotarpyje. Visų pirma vaikai tų tėvų, kurie norėjo, kad jų vaikai gražiai kalbėtų lietuviškai, gražiai ir kalbėjo lietuviškai. Tėvai laikėsi nusistatymo: "Mums būtų gėda, jeigu mūsų vaikai nekalbėtų lietuviškai". Jie vaikams kartkartėmis primindavo: "Vaikeliai, mes esame lietuviai ir namie turime kalbėti gražiai lietuviškai". Gi tie vaikai, kurių tėvams buvo vistiek, kaip jų vaikai kalba ir darto gimtąją kalbą, jie neišmoko tinkamai kalbėti lietuviškai ligi savo 16 metų amžiaus, nors ir baigė lituanistinę mokyklą. Kodėl jie neišmoko? Į šį klausimą bus nesunku atsakyti, jei įsimėsim dmesin faktą, kad šių vaikų naudojimosi televizija tėvai nė kiek nekontroliavo. Tie vaikai kasdien valandų valandas sėdėdavo prie televizijos. Jei tie vaikai iš tėvų išgirdavo į dieną 3-4 tuksnus lietuviškų žodžių, tai iš televizijos jie išgirdavo į dieną apie aštuoniolika-dvidešimt tuksančių švėtimžodžių! Taigi kiekvienam turi būti pilnai suprantama, kodėl vaikams yra sunku mokytis gimtosios kalbos, ypač tiems, kurie namie kenčia lietuviškų žodžių badą. Jei norite, kad vaikams nebūtų sunku mokytis gimtosios kalbos, darykite taip: kol vaikai neišmoko gražiai, laisvai kalbėti lietuviškai, naudokite televiziją tik tokiu būdu: išjunkite garso, o rodykite jiems tik paveikslą ir aiškinkite lietuviškai, kas ten vyksta, kas ten darosi. Nerodykite bjaurių, kriminalinių filmų.

Kūdikius dar lopšeliuose reikia pradėti mokyti gimtosios kalbos. Gal nuostabu? Visai ne. Yra patirta, kad kūdikis dviejų savaičių amžiaus jau pradeda domėtis žmogaus kalba. Šiuo atveju motina galėtų įdėnuoti į vadinamą kaspininį "rekorduotoją" lengvą lietuvišką dainelę, aiškiai išsardama jos žodžius. Vėliau kartkartėmis duoti kūdikui progos pasiklausyti. Paugėjusiems gera duoti progos pasiklausyti viena, kita lengvą lietuvišką pasakėlę. Ir taip vaiko amžiu didėjant, jo klausomasis turinys palengva sunkėja. Čia ir mūsų mielieji dailiojo žodžio menininkai, diktoriai-ės galėtų labai daug padėti įkalbėdami tekstus į ilgo grojimo plokšteles. Lingvafoninių metodų daug ką galima padaryti gimtosios kalbos mokymo-mokymosi našumui pakelti.

Programų lengvinimas vengtinas, nes su palengvinta programa mokiniai greitai apsispirs ir vėl atrodys sunku mokytis. Nors sukurtume ir tobuliausią formulę, apimančią lituanistinį švietimą, ją visvien turės savo darbu vykdyti vaikai, tėvai, mokytojai. Taigi, ir šiuo atveju nenustos galiojės lietuvišas priežodis: "Žodžiais kalinių nepasiūsi". Taigi, tik per nuosirdų, gerą darbą vaikų, tėvų ir mokytojų į geras rezultatus.

B. Pauža

DARIAUS - GIRENO PAMINKLAS

G. Adomaitienė "TŽ" rašė apie reikalą prisidėti prie Dariaus-Girėno paminklo Soldine, kuris dabar yra Lenkijos valdomoje žemėje. Esą šis klausimas buvo iškeltas šaulių susirinkime, kur paaiškėjo, kad kreipimasis tuo reikalu atėjęs iš asmens, gyvenančio dabartinėje Lenkijoje ir Toronte turinčio savo giminaitį. Iš visko matyti, kad tenykštė valdžia nekluduo remontuoti paminklo, tik reikia lėšų. Prie jų sutelkimo turėtų prisidėti ne tik šauliai, bet ir plačioji visuomenė. Manau, kad derėtų prisidėti visoms organizacijoms ir Kanados Lietuvių Bendruomenėi.

Jonas Revas

SKAUDU IR TĖVAMS

Sveikinu, persikėlus į naujas patalpas ir linkiu sėkmės bei daug darbų mūsų naujuose namuose, o labiausiai — Dievo palaimos ir sveikatos. Visados gėriuosi "TŽ" veda-maisiais, kurie labai aktualūs ir talkūs. Tik galia, kad daug dalykų vyksta prieš mūsų valią ir geriausias pastangas įvykius nukreipti priešinga vaga. Daugelio tėvų širdis kraujuoja, matant vaikus prie altoriaus su svetimatūčiais. Daug šeimų esu sutikusi, jų vargų ir skundų išlausiusi. Jie lieka bejėgiai su dygliu širdyje. Ypatingai Kolumbijoje, kur jaunimo taip maža, jei pasiseka suburti į šeimą du lietuviukus, būna didelė šventė visiems. Ypatingai laimingi būna tėvai. Net ir geriausi draugai jiems tos laimės pavydi. Aš galiu juos gerai suprasti, nes ir pati per tai perėjau. B.

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(ka m p a s Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of
Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakykus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pagaidavimus.

Darbovietės telefonas Namų telefonas

278-2757

278-4529

FRANK BARAUSKAS Limited REALTOR

3828 Bloor Street West, Islington, Ontario
231-6226

- Didelis namų pasirinkimas Islington, Mississaugoje ir užmiesčiuose
- Finansuojame įmokėjimus, sudarome naujus mortgage'us
- Perkame ir parduodame mortgage'us
- 10 asmenų pasirošę jums patarnauti

INSURANCE W. G. Drescher Insurance ir Frank Barauskas Insurance Agency Ltd.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

- Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
- 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(prie Howard Park Ave.)

Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Seštadieniais nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. TREČIADIENIAIS uždaryta.

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO

• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

DĖMESIO!

Pranešama, kad siuntinių persiuntimo įstaiga
"Baltic Exporting Co."

vasaros atostogoms šiais metais bus uždaryta nuo
liepos 22 iki rugpjūčio 10 d. imtinai
BALTIC EXPORTING CO.

480 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Tel. 531-3098

Savininkai A. ir S. Kalūza

TORONTONT

Anapilio žinios

— Buvusiai lietuvių Sv. Jono Kr. šventovei palikus tą patį vardą, išsikėlusį į Anapilį lietuvių parapija pavadinta Lietuvos kankinių šventove ir parapija; angliškai — "Lithuanian Martyrs' Parish". Naujas parapijos pavadinimas giliai įprasmina lietuvių tautos aspiracijas, kovojant už tikėjimą ir Lietuvos laisvę.

— Sv. Jono lietuvių kapinėse praėjusią savaitę palaidotas a.a. Liudas Racevičius. Velionies žmonai, tėvams, seserims ir visiems artimiesiems nuosirdi užuojauta.

— Liepos 23 d. iš Sudburio palaidotas a.a. Petras Jutelis.

— Anapilio statybai aukoję \$300: Pr. Vaitiekaitis, Tullamore, Ont.; po \$100: P. Baikienė, J. Zakevičius, V. M. Rickevičiai. Klebonijos statybai paskolino po \$5.000: S. A. Kazlauskai ir E. Bumeisteris, po \$2.000: P. Z. Lankėvičiai ir A. Aulinskai. Geradariams nuosirdi padėka.

— Marijai Lingienėi, mirus jos motinai a.a. Magdalenai Grigaitienei Lietuvoje, nuosirdi užuojauta.

— Kol bus pastatyta nauja Lietuvos kankinių šventovė, įvairūs patarnavimai, kaip jungtuvės, laidotuvių ar sukaktuvinių pamaldos, bus atliekami Sv. Kotrynos Sienietės šventovėje Toronte pagal prašančiųjų pageidavimą.

— Sekmadieniais pamaldos laikomos Anapilio salėje, o šokiadieniais — naujojoje klebonijoje, specialiai įrengtoje koplyčioje, kur nuolat bus laikomos ir šventiausias.

— Pamaldos: šį šeštadienį 7 v.r. už a.a. Aleksą Bartuką; sekmadienį: 10 v.r. A. Mačiulaitienės intencija (iš Hamiltono), 11 v.r. už Fabricijų šeimos mirusius; Springhurst 10 v. už a.a. Vincą Girdauską, 11 v. už a.a. Oną Lapavičienę.

P A D Ė K A

Nuosirdžiai dėkoju visiems mane lankiusiems Sv. Juozapo ligoninėje ligos metu. Jūsų lankymas ir pagunda gal sustiprino mane ir davė daugiau jėgų greičiau pasveikti. Esu dėkinga kun. klebonui Augustinui Simanavičiui, B. Galinienei, A. Šimkevičienei, E. Jasiūnienei, A. E. Underiui, P. P. Krivinskams iš Hamiltono ir visiems kitiems už linkėjimus. Ypatinga padėka už rūpestingą bei gerą priežiūrą ligoninėje dr. Gisladoriui ir dr. S. Pacevičiui.

Dėkinga —

Elena Ripkevičienė

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKAI. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvales Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

26 KELIAS, prie Wasagos upės, 10 akrų dirbamos žemės. Leidimas namui statyti. Nuo Toronto 67 mylios, nuo Wasagos vasarvietės — 10 mylių. Graži vieta, \$4000 įmokėti, miena skola.

24 KELIAS, 15 mylių į pietus nuo Collingwood, 27 akrai (10 akrų miško), didelis tvenkinys. \$27,000 pilna kaina.

NUO STAYNER 5 mylios į vakarus geram stovų mūro mokykla ir 1 akras žemės.

J. KUDABA, tel. 485-9477
P. Janzen Real Estate.

REIKALINGA ATEINANTI MOTERIS namui valyti kartą į savaitę nuo 9 v.r. iki 3 v.p.p. Atlyginimas — \$17 Don Mills rajonas. Namas turi centrinį šildymą. Skambinti vakarais tel. 445-9598.

ISNUOMOJAMI du mažai kambariai ir virtuvė III augšte dirbančiai moteriai. Netoli Bloor-Dundas W. po žeminio, yra garažas. Skambinti tel. 534-9127.

LIETUVŲ JIESKO gyvenimo draugo 49-55 metų amžiaus, rimto ir tvarkingo. Malonu būtų sutikti choristą, mėgstantį muziką, bet tai nebūtina. Rašyti "T. Žiburių" administracijai (pažymint "Lietuvių"), 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

MORTGICIAI

Turime pirmųjų ir antrųjų mortgičių gerom nuosavybėm. Norintieji saugiai investuoti pinigų, skambinkite VALTERIUI DREŠERIUI 233-3334 Toronte. Frank Barauskas Limited, Realtor & Mortgage Broker.

Elektros rangovas

Atom Electric Co.

Atlieku visus elektros įrengimo darbus • 328 DUPONT St. • Tel. 923-7194 • Namų 766-8372
Savininkas A. CEPONIS

Prisikėlimo parapijos žinios

— Liepos 18 d. iš mūsų šventovės buvo palaidotas Liudas Racevičius, 50 m. amžiaus. Žmonai Nijolei, jo motinai, seserims p. Jankienei iš Detroito ir Birutei Cepaitienei bei visiems giminėms ir artimiesiems reiškiam gilią užuojautą. Taip pat giliai užjaučiame: Janiną Šapočkinienę, Čikagoje mirus jos mamytę Tatjanai Katelienę; Vilių Ruslį, jo mamytę mirus Lietuvoje; Domicelę Midauskienę, jos broliui mirus Lietuvoje; Juozą Kaulių, kurio sesuo mirė Lietuvoje; Petrą Butėną, jo dėdei mirus irgi Lietuvoje.

— Sveikiname: Mečį ir Birutę Abromaičius savo vasarnamyje gausiam draugų tarpe atšventusius 25 m. vedybinio gyvenimo sukaktį; dail. Telesforą Valių, sulaukusį 60 m. amžiaus.

— Aušros stovykla Wasagoje baigėsi liepos 20 d. šv. Mišiomis ir specialia programa. Išleistas stovyklos laikraštėlis. Stovyklos programa buvo įvairi ir stovyklautojai buvo patenkinti. Oras padėjo stovyklos nuotakai. Išvykus L. Baziliauskui, antro stovyklos savaitę komendantės pareigas ėjo L. Nakrošienė. Be praėjusią savaitę minėtų talkininkų, stovyklai padėjo K. Poškie, eida- ma galeistingosios sesers pareigas; B. Nakrošius, vadovaudama jauniems, D. Nausėdienė, kuri mokė tautinių šokių. Visiems prisidėjusiems prie stovyklos pravedimo ir pasiekimo parapijos vadovybė nuosirdžiai dėkoja. Siemet stovyklą organizavo par. tarybos jaunimo sekcija, kuriai vadovauja inž. A. Čepas, ir Aušros sporto klubas, kuriam pirmininkauja A. Nausėdas. Stovyklos kapeliono pareigas ėjo T. Eugenijus Jurgutis, OFM. Šiuo metu ateitininkams kapelionauja kun. Antanas Prakapas, OFM.

— Stovyklos metu Mišios sekmadieniais stovyklavietėje būna 11 v.r. Mūsų šventovėje sekmadienio Mišių tvarka: 8, 9, 10 ir 11.15 ir 8.30 v.v.

— Prašytos paskelbti Mišios: šeštadienį 8 v. už Karoliną Prišcepionienę, užpr. A. Ulba, 8.30 v. už Elėną Tuilynienę-Mazeikiene, užpr. B. S. Sakalai, 9.30 v. už Agotą Rimkevičienę, užpr. K. J. Černiauskai; sekmadienį 8 v. už parapiją, 9 v. už Petrą ir Elžbietą, užpr. B. Molis, 10 v. už Antaną Balnį, užpr. E. G. Kuchalskai, 11.15 v. už Juozą Martinaitį, užpr. S. Martinaitienę, 8.30 v. už Vladą Rušą, užpr. J. J. Sarūnai.

— Pakrikštytas Birutės Barbatavičiūtės ir C. Gunzel sūnus.

Lietuvių Namų žinios

— LN būsimo baro patalpose liepos ir rugpjūčio mėn. duodami lietuviškų valgių pietūs tarp 6-8 v.v. Tuo tarpu pietų valgyti sueina apie 15 asmenų. Matyt, daugelis nežino, kad LN gali gauti šaltų barščių, cepelinų ir kitų liet. valgių.

— LN reikalinga valytoja ir valytojas. Kreiptis į LN raštinę asmeniškai arba telefonu 533-9030.

— Pr. sekmadienį LN popietėje valgytojai buvo pavaišinti gira. Seimininkės žada ją gaminti ir ateityje.

— Ir vasarą LN bango lankytojų skaičius pamažu didėja. Dabartiniu metu vidurkis yra daugiau kaip 700.

— Nevenias pasiteirauja, ar šiam rudeniu LN scenos jau bus pritaikytos vaidinimams. Tvarkantieji ta reikala pareigūnai sako, kad scenų tvarkymas netrukus prasidės. Rudenį ir žiemą abi LN scenos bus, jei nevisai, tai didele dalimi sutvarkytos.

— Nors gražios atostogų dienos labai truko LN paskolos laktų platinimą, tačiau ir vasarą į LN užklysta iš toliau gerų lietuvių, kurie torontiškių lietuvių pastangas paremia. Praėjusį sekmadienį LN aplankė Juozas Bubelis iš Filadelfijos. Jam labai patiko Toronto LN. Jis tatau patvirtino nupirkdamas \$1000 paskolos laktą. Su Juozu Bubeliu lankėsi ir jo brolis A. Bubelis. Jis ta proga įstojo į LN narių eilės ir įnešė \$100.

— Per neapsižūrėjimą "TZ" 27-28 nr. buvo įklodingo pranešta, kad nario įnašą įmokėjo S. Senkus \$100. Turėjo būti Jonas Senkus \$100. "T. Z." 29 nr. paskelbta Vladas Pacevičius \$100. Turėjo būti Pacevičius Vladas \$100. Už klaidas atsiprašome. Valdyba

AUKOJO DARIAUS IR GIRENO žuvimo vietoje paminkuli atnaujinti Rodney apylinkės lietuviai per St. Paketurą: \$105. Aukoję po \$10 — Paketuras Stasys, Dambrasas Eduardas, Jocius Pranas, Miliušis Juozas, Jasinskis Henrikas, Rastapavičienė Teresė; po \$5 — Statkevičius Jonas, Ciparis Jokūbas, Ignaitis Vincas, Sarapnickas Aleksas, Kerasėvičius Mykolas, Starkus Albinas, Gardauskas Pranas, Mockienė Liuda ir Kojelaitienė Teodora. Aukoję per mane po \$10: dr. Arštikaitė Ulečienė, J. Tumosa; po \$5: J. Lukošius, O. J. Juodis, B. J. Stribiškis, L. Vyšniauskas, G. Bacevičius, V. Liutina, P. Račiūnas; \$15: J. Riaba; gauti iš p. Liesūnaitis gyv. Detroito \$5. Iš viso — \$75. Sausokla minėtam tikslui \$180. Pinigai pasiųsti per PKAO Trading Co. kvito nr. C 45437. Dėkoju visiems — J. Riaba, iniciatorius

A+A

LIUDUI RACEVIČIUI

mirus, liūdesio prislėgtus — žmoną NIJOLĘ, tėvus JULIJĄ ir JUOZĄ, seseris BIRUTĘ ir DANUTĘ su šeimomis bei kitus gimes nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdiame —

Juzė ir Vladas Petrauskai
Teodora ir Antanas Plytnikai
Jadvyga ir Antanas Janušonai
Teresė Lusienė
Teresė ir Kazys Kazlauskai
Aldona ir Bernardas Bračiai

A+A

LIUDUI RACEVIČIUI

mirus, jo žmonai NIJOLEI, seseriai p. ČEPAITIE-NEI, jos vyrui, uošviams MARIJAI ir PRANUI ŽILVIČIAMS, jų šeimoms bei kitiems giminėms reiškiam gilią užuojautą —

M. ir L. Garbačiauskai

Mielą kolegę BIRUTĘ ČEPAITIENĘ, jos šeimą ir artimuosius, mylimam broliui a.a. Liudui Racevičiui mirus, nuosirdžiai užjaučiame —
Toronto Maironio mokyklos vedėjas ir mokytojai

A+A

LIUDUI RACEVIČIUI

mirus, nuosirdžiai užuojautą reiškiam jo žmonai NIJOLEI, jo tėvams, jos tėvams ŽILVIČIAMS, sesutei BIRUTEI, švogeriui VYTUI ir visiems giminaičiams —

A. ir L. Banyliai

A+A

Sofijai Augaitienei

mirus, jos vyrui KAZIMIERUI, jos sūnams DANIELIUI, JUSTINUI, ANTANUI, jos dukteriai GABINAI BUDRAI bei jų šeimoms ir visiems jų artimiesiems reiškiam nuosirdžiai užuojautą jų liūdesio valandose —

Ona Urnavičienė Aldona Ramošienė ir šeima

A+A

inž. KESTUČIUI SIMANAVIČIUI

mirus, žmoną, dukrelę, seserį ZENUTĘ RAJCEKIE-NEI ir jos šeimą, brolius — Prisikėlimo parapijos kleboną TĖVĄ AUGUSTINĄ, OFM, VINČĄ, JONĄ, ALGĮ ir VLADĄ su šeimomis giliai užjaučia ir kartu liūdi —

Ignas ir Adelė Pakarnos

Dr. J. Urbaitis nuo liepos 22 iki rugpjūčio 5 d. atostogauja. Jo kabinetas tuo laiku uždarytas.

"Tėviškės Žiburius" pavieniais numeriais galima pirkti šiose Toronto klautuvėse: Parkside Meat Market, 335 Roncesvales Ave., Toronto 3, Ont. — Franks Variety, 1033 College St. (prie Prisikėlimo šventovės), Toronto 4, Ont. — La Pera Variety, 1014 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. — Prosvita Variety, 324 Queen St. W., Toronto, Ont. — Utopia Natural Foods, 1558 Bloor St. W. (prie Liet. Namų), Toronto 9, Ont. — Į šias vietas "TZ" pristatomos tiesiai iš spaustuvių antradienio po pietų apie 4-5 val.

Nekaltai Pradėtose Marijos seserų Toronte vadovaujamas lietuvių vaikų darželis uždaro mas vasaros sezonui liepos 26, penktadienį. Seserų išvyksta į Putnamą rekolekcijoms ir poilsui. Darželis vėl pradės veikti nuo rugsėjo 3 d. Nuo tos dienos bus registruojami nauji vaikai ateinančiam sezonui. Lietuvių Vaikų Namų adresas: 57 Sylvan Avenue (netoli Dufferin ir College gatvių). Telefonas 534-5773.

Iš skautų stovyklos Rake (Custer, Mich.) gautas šis laiškas: "Iš ažuolų pavėsių, saulės varšomis nudažytų padangų ir laužų kibirkštims apšviestų žvaigždžių — nostalgikai atkurto Lietuvos peizažo — siunčiame Jums skautiškus sveikinimus ir kvietimą apsilankyti, pabuvoti kartu. Skautiška budėdami Dievo, paverptos tėvynės ir artimo meilės sargyboje." Pasirašė Lituanica 25! Seka vadovų parašai.

Pal. Kučinskaitė, besidarbuodama prie savo namo Tullamore, Ont., pasilydus kopėčiom, sulaužė koją.

VITALITY

Natūralaus maisto, vitaminų, kosmetikos ir įvairių dovanų KRAUTUVĖ

3288 Lakeshore Blvd. W., Toronto, Ont. • Tel. 259-8364 R. Statulevičius

Vasaros linksdavakarij Wasagoje ruošia Aušros sporto klubas šeštadienį — ilgąjį savaitgalį rugpjūčio 3 d., 7.30 v.v., Oakview Community Centre salėje (prie pagrindinės Wasagos gatvės tarp 16-tos ir 17-tos Avenue). Gros Algio Dimskio orkestras. Klubas visus kviečia dalyvauti.

Praėjusio savaitgalio metu "TZ" redakciją aplankė visa eilė asmenų. Liepos 20 d., grįždami iš Toronto į Detroitą, užsuko pasižiūrėti Anapilio ir "T. Z." patalpų detroitiečiai: p. p. Kebinski ir Polteraičiai. Jie gerbėjai Anapilio sodyba — jau įvykdytais ir būsimais planais. Liepos 22 d. lankėsi "TZ" rėmėjas Juozas Bubelis, lydimas savo torontiškių brolių — Antano ir Vytauto. J. Bubelis yra "TZ" rėmėjas, bendradarbis, talkinys lietuvių radijo programai Filadelfijoje, kur jis pastoviai gyvena. Ten jis yra įsteigęs privačią prieglaudą. vyresnio amžiaus žmonėms. Joje nuolat gyvena 10 asmenų.

"Tėviškės Žiburių" persikėlimo Anapilį proga duosnieji tautiečiai, matydami paramos reikalingumą, įteikia ar atsiunčia auką. Praėjusį savaitgalį aukoję po \$10: Petras Žulys, kun. Vaclovas Katarskis, p. p. Kebinski iš Detroito, p. p. Polteraičiai iš Detroito; \$5.65: A. Jasiūnas; \$5: Pr. Eidukaitis, J. Bleizys. A. Jasiūnas iš Islingtono savo laisrę rašo: "Esu pensininkas, bet noriu prisidėti bent keliais doleriais prie įsikūrimo naujoje vietoje, nes suprantu, kad kuriantis ir centas brangus."

Vita ir Antanas Lapaičiai, vietoje gėlių a.a. Liudo Racevičiaus laidotuviams, paskyrė \$30 "T. Žiburiams". V. Lapaitienė dažnai reiškiasi "The Toronto Sun" dienraščio laišku skyriuje. Visiems mieliems rėmėjams reiškiam nuosirdžiai padėką.

Alfonsas Pundzius su savo šeima iš Montrealio lankėsi Toronte pas savo gimes. Jis ir žmona yra mokytojai, abu gimę Kanadoje, bet lietuvių kalbos nėra užmirę, nors lietuvių veikloje mažai tesireiškia. A. Pundzius laisvai vartoja anglų ir prancūzų kalbas. Šiuo metu jis yra Chamby apskrityje katalikiškųjų mokyklų švietimo vadovs direktorius, tvarkas gimnazijų personalo reikalus. Svečiai, lydimi, torontiškių p. Pundzių, aplankė Anapilį ir "T. Žiburius". Čia jis apsirūpino Lietuvos žemėlapiu ir užsisakė "TZ". Torontiškis Alf. Pundzius Kanadą atvyko 1928 m., o p. Pundziuvienė — 1937. Abu yra "T. Z." skaitytojai ir rėmėjai.

Okupuotoje Lietuvoje leidžiamas savaitinis laikraštis "Gimtasis Kraštas", buvusio "Tėvynės Balso" įpėdinis, uoliai skleidžia Maskvos diktuojamą komunistinę propagandą. Dėlto daug kam jis siuntinėjamas nemokamai laisvajame pasaulyje. Sovietiniai Lietuvos valdovai nori įtikinti užsienyje gyvenančius lietuvių, kad Lietuvoje dabar viskas klesti. Praeityje viskas buvo blogai, o dabar — nepaprastai gerai. Jeigu taip būtų, tai visi apsilankę matytų ir nereikėtų jokios dirbtinės propagandos. O dabar "Gimtasis Kraštas" gaudo iš lankytojų pagyras ir jas skelbia, lyg tokiu būdu padėtis galėtų pagerėti. Tie lankytojų pasisakymai dažnai būna naivūs, sentimentaliūs. Kaikurių lūpose skamba dirbtiniai. Atrodo, korespondento pražinti, Ant tokios sovietinės meškerės pakliuvo jau nevenias lankytojas. Į jų tarpą įsirikiavo ir dail. V. K. Jonynas, davęs ilgoją pasikabėjimą su "KG" korespondentas. Pasikabėjimas išpausdintas tarp kitų sovietinės propagandos gabalų. Kitaime "GK" nr. išpausdinti pareiškimai kelių torontiečių ir hamiltoniečių moterų. Visur skamba liaupsinimai, naudingi sovietinės okupacijos valdovams. Prisimenami ir "T. Žiburiai" ("GK" 1974, nr. 27), kurie rašė, esą bažnyčios uždarytos. Lankytojai gi matę, kad jos neuždarytos. Matyt, korespondentė pati nesusingauda arba lankytojus laiko naiviais. Užsienio lietuvių gerai žino, kad nevisos šventovės uždarytos. Jie taip pat žino, kad Vilniaus katedra paversta paveikslų galerija, Sv. Mykolo šventovė — sandėliu, Sv. Kazimiero — ateistinių muziejumi, Kauno Jgulos — vitražų muziejumi ir t.t. Tai faktai, kurių negali paneigti nė "GK", kad ir labai stengdamasis. Pagaliau "GK" didžiuliais štai kuo: "Kaino viršūnėje, Gedimino pilies bokšte, plazda Tarybų Lietuvos vėliava." Čia ir atsisiskleidžia tragedija: toji vėliava yra vergijos ženklas, iškeltas Maskvos valdovų. Didžiutis krašto okupacija gali tiktai Maskvai tarnaujantieji arba netekę orientacijos. Užsienio lietuvių, besilankantys okupuojamoje Lietuvoje, neturėtų leistis pajungiami į sovietinę propagandą. Sk.

MONTREALQUE

Liepos 28, sekmadienį, P. Skruibio vasarvietėje Ponte Fortune įvyksta TRADICINĖ ŠAULIŲ GEGUŽINĖ

PROGRAMOJE: vėliavos pakėlimas 12 val. Bufetinė, Plokščiųli muzika. Leterija. Žaidimai. Maloniai kviečiami visi Montrealio lietuviai ir svečiai joje dalyvauti. Rengia L. K. Mindaugo šaulių kuopa.

Atostogų metu montrealiečių lietuvių kolonija gerokai sumąžėjo, nes daug kas išvyko poilsio į įvairias vietas. AV klebonijoje liko tik vienas klebonas kun. J. Kubilius, SJ., nors ir jis surandamas tikrai rytais ir vakarais. Kun. J. Aranauskas, SJ., nesirodys Montrealyje visą liepos ir iš dalies rugpjūčio mėnesį. Kun. St. Kulbis, SJ, tik retkarčiais pasirodo Montrealyje.

Domas Jurkus, vienas iš kredito unijos "Litas" steigėjų, dirbęs šioje institucijoje 22 metus, atsisveikino su ja bei savo bendradarbiais. Per tą laikotarpį jis daug prisidėjo prie "Lito" išaugimo. Jo turėtas saskaitybės vedėjas pareigas perėmė Regina Staskevičiūtė.

BALTIEČIŲ JAUNIMO STOVYKLA

Estų, latvių ir lietuvių jaunimo bendradarbiavimo mintis populiarėja, ypač akademinioje slugsniuose. Ji gildinama studentų klubų veikloje ir jaunimo kongresuose. Buvo bandyta rengti ir bendras stovyklas, nors ir gana kukliu mastu. Šią vasarą užsima surengti platesnio masto baltiečių jaunimo stovyklą vakarinėje Kanadoje, Ekshaw vietoje prie garsiojo kurortinio miesto Banff. Inicijatyvos ėmėsi Edmontono Baltiečių Federacijos valdyba, pirmininkaujama A. Dudaravičiaus. Pastarojo pastangomis gauta YMCA stovyklavietė su visais įrengimais, labai gražioje vietoje — 37 mylios nuo Banff. Taip pat to paties organizatoriaus iniciatyva gauta federacinės vyriausybės parama \$7,500 per daugiakultūrių reikalų min. dr. St. Haidzas. Stovykla prasidės rugpjūčio 18 ir baigsis rugpjūčio 25 d. Jai vadovaus organizacinis komitetas, pirmininkaujamas Lydijos Gudjurgytės, kurią pats jaunimas tam uždaviniui išrinko. Be to, talkins ir Edmontono Baltiečių Federacijos pirm. A. Dudaravičius su savo štabu.

Stovyklautojų tikimasi turėti apie 200 iš rytinės ir vakarinės

Komunistinio laikraščio "Liaudies Balsas" rėmėjai Montrealyje surengė gegužinę V. Vekterienės vasarvietėje. J. Vilkelis pasakė kalbą, kurioje išdėstė "LB" reikšmę komunistinei veiklai, jo ekonominę būklę ir skatino jį paremti aukomis. Iš gegužinės dalyvių ir kitų surinkta \$475.00. Paaukojo \$30: A. E. Morkevičiai; \$25: moterų klubas, J. E. Urbanavičiai; \$15: J. S. Čičinskai, S. E. Virbalai, J. Brundza, F. Spaičys, F. A. Suplevičiai ir t.t. Atrodo, mūsų tautiečiai remia komunistinę veiklą, dirguojamą Maskvos, bet negirdėti, kad jie remtų lietuvišką veiklą — mokyklas, lituanistinius kursus, stovyklas ir pan. Matyt, jiems rūpi kiti dalykai.

Kanados. Kelionę stovyklautojai turės apsimokėti patys, išlaikymas stovykloje bus nemokamas, išskyrus \$10 registracijos mokesį.

Jau paaikėjo, kad šioje stovykloje dalyvaus Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras", du estų ir du latvių jaunimo ansambliai (mažesnės apimties nei "Gyvataras"). Vieni jų — iš Toronto, kiti — iš Montrealio ir Hamiltono.

Programoje numatyti bendri seminarai, atskiri pasirodymai, sportas, nemokama ekskursija į kalnus ir pan. Be to, bus du koncertai — rugpjūčio 21 ir 23 d. Banff mieste, kur vasaroja daug turistų. Taigi, stovyklautojai galės ne tik pabendrauti tarpusavyje, bet ir pasirodyti su savo menu plačiai visuomenei.

MEDUS - reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas Induse ar koriuose. Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Greitas ir tikslus patarnavimas!

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL QUE., H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas — 6.0%	Asmeninės — 11.5%
Taupomasis s-tas — 8.75%	Nekiln. turto — 11.0%
Term. ind. 1 m. — 10.0%	Čekių kreditas — 12.0%
Term. ind. 2 m. — 9.5%	Investicines nuo — 11.5%
Term. ind. 3 m. — 9.0%	

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda. Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907 A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.